КАМАЗ урэзаўся ў мікраўтобус з журналістамі, якія асвятляюць візіт А. Лукашэнкі ў Мурманск. Вадзіцель мікраўтобуса загінуў. Журналісты не пацярпелі

Трагічны выпадак азмрочыў работу расійскіх і беларускіх журналістаў у Мурманску, якія асвятляюць знаходжанне ў гэтым паўночным горадзе Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі. У адзін з трох «рафікаў», што перавозілі прадстаўнікоў сродкаў масавай інфармацыі, урэзаўся грузавік, які не зрэагаваў на сігналы патрульнай машыны і не прапусціў калону. Вадзіцель мікраўтобуса, які вёз журналістаў, загінуў. Самі журналісты атрымалі ўдары. З машыны, якая загарэлася, ім дапамаглі выбрацца супрацоўнікі аўтаінспекцыі. Пашкоджана апаратура журналістаў, асабліва тых, хто здымае. У прыватнасці, і ў фатографа прэс-службы Прэзідэнта Пятра Кастрамы разбіты фотаапарат.

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

ЗВЯЗДА

25 сакавіка 1998 г., серада, № 68 (23419)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● кошт 3000 рублёў

РОЗГАЛАС

ТРАГЕДЫЯ КАЛЯ СЛОНІМА

Жудаснае здарэнне адбылося ў мінулую суботу каля ўезду ў Слонім. Было 6 гадзін вечара, калі прыватны прадпрымальнік са Слонімскага раёна, кіруючы «Фольксвагенам-Гольфам», выехаў з-за павароту на паласу сустрэчнага руху і сутыкнуўся з «Фольксвагенам-Джэтай», за рулём якога знаходзіўся супрацоўнік дзяржаўнай падатковай інспекцыі з Гродна.

Вынік аварыі страшэнны: 5 чалавек загінулі, а 2 атрымалі раненні. У «Гольфе» загінулі вадзіцель і пасажыр, у «Джэце» — таксама вадзіцель, яго сястра і 5-гадовы сын. 4-гадовы сын гродзенца і жыхар Слоніма дастаўлены ў бальніцу. Прычыны трагедыі высвятляе следства.

Георгій СЫСОЙ, прэс-цэнтр Гродзенскага УУС.

КРЫМІНАЛ

ХТО ЯШЧЭ МАЕ ДАЧЫНЕННЕ ДА ЗЛАЧЫНСТВАЎ НА БАБРУЙСКІМ ГІДРОЛІЗНЫМ ЗАВОДЗЕ?

Папоўніўся спіс затрыманых асоб, якія маюць дачыненне да вядомай крымінальнай гісторыі вакол Бабруйскага гідролізнага завода. Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў прэс-службе ўпраўлення КДБ па Магілёўскай вобласці, аператыўна-следчая група, якая вядзе расследаванне злоўжыванняў на гэтым прадпрыемстве, узяла пад варту яшчэ трох чалавек: дырэктара спіртзавода з Любанскага раёна, [illegible] з Гродна Т. і аднаго мінчаніна — прадстаўніка германскай фірмы.

Падставай для затрымання паслужылі матэрыялы аб іх дачыненні да незаконнага спіртавога бізнесу. У прыватнасці, дырэктару спіртзавода прад'яўлена абвінавачанне ў злоўжыванні службовым становішчам у інтарэсах камерцыйных структур, у выніку чаго дзяржаве нанесены ўрон на суму звыш 400 мільярдаў рублёў. У ходзе вобыску, акрамя зарэгістраваных двух карабінаў і пісталета Макарава, знойдзены незаконна набытыя боепрыпасы да малакалібернай зброі і аўтамата Калашнікава, што захоўваліся ў яго.

Двум другім, якія маюць дачыненне да спіртавых спраў, прад'яўлены абвінавачанні ў незаконнай прыватнай прадпрымальніцкай дзейнасці.

Мікалай НАЗАРОВІЧ, БЕЛТА.

ПАВЕЛ ШЫПУК І АНАТОЛЬ МАЛАФЕЕЎ ПРАВЯЛІ ПЕРАГАВОРЫ З ВЫШЭЙШЫМ КІРАЎНІЦТВАМ КІТАЯ

Зацікаўленая гутарка, якая закранула шырокае кола пытанняў, адбылася 24 сакавіка ў Пекіне ў ходзе сустрэчы кіраўнікоў абедзвюх палат беларускага парламента Анатоля Малафеева і Паўла Шыпука са старшынёй КНР Цзян Цзэмінем.

Як паведаміў БЕЛТА прэс-сакратар Анатоля Малафеева Сяргей Цівінаў, у час сустрэчы беларускія парламентарыі павіншавалі Цзян Цзэміня з выбраннем яго на надзвычай праведзенай першай сесіі Усекітайскага сходу народных прадстаўнікоў 9-га склікання на пасаду кіраўніка дзяржавы і старшыні Цэнтральнага ваеннага савета Кітайскай Народнай Рэспублікі.

У гэты ж дзень дэлегацыя Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь сустрэлася з віцэ-прэм'ерам Дзяржсавета Кітая Лі Ланьцінам. Далейшыя перагаворы беларускіх парламентарыяў пройдуць у горадзе Чэнду, куды дэлегацыя адбыла адразу пасля афіцыйных сустрэч у кітайскай сталіцы.

БЕЛТА.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У КРАСАВІКУ ПЕНСІЯНЕРЫ БУДУЦЬ З ГРАШЫМА

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік кіраўніка Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Леанід Пісарчык, фінансаванне выплаты сакавіцкіх пенсій забяспечана сёння на 50 працэнтаў.

Паводле апошніх даных, для гэтых патрэб ужо назапашана 2,1 трыльёна рублёў. Фінансаванне, зараз, мяркуючы па тэмпах, праходзіць нармальна — бюджэт красавіка будзе знаходзіцца на канцавым узроўні, бо, як заўважыў Леанід Пісарчык у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды», істотнага павышэння памераў пенсій у наступным месяцы не адбудзецца. Што ж датычыцца своечасовасці выплат, то грошы пенсіянеры атрымаюць строга ў вызначаны тэрмін. [illegible]

Сярод небяспечных тэндэнцый апошняга часу — павелічэнне запазычанасці прадпрыемстваў па выплаце страхавых узносаў. За апошні час сума доўгу павялічылася больш чым на 200 мільярдаў і дасягнула сёння 2 трыльёнаў рублёў.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

АДНОСІНЫ ЕЎРАПЕЙСКІХ ПАЛІТЫКАЎ ДА БЕЛАРУСІ МЯНЯЮЦЦА Ў ЛЕПШЫ БОК

Беларусь вельмі цікавая для Еўропы ў палітычным і эканамічным плане, і ўсе перашкоды на шляху інтэграцыі нашай краіны ў еўрапейскае супольніцтва маюць часовы характар.

Такое перакананне выказаў намеснік кіраўніка Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу нашай краіны Уладзімір Канапліў, які 11-12 сакавіка наведаў Бельгію з рабочым візітам. Аб выніках сваёй паездкі ў Брусель ён расказаў журналістам у ходзе прэс-канферэнцыі, якая адбылася ўчора ў Мінску.

Паводле слоў Уладзіміра Канаплёва, у час двухдзённага знаходжання ў бельгійскай сталіцы яму ўдалося сустрэцца і правесці перагаворы з высокапастаўленымі прадстаўнікамі заканадаўчай улады, Міністэрства замежных спраў Бельгіі, кіраўнікамі грамадскіх арганізацый і бізнесменамі. Мэтай паездкі было ўстанавіць асабістыя кантакты з бельгійскімі афіцыйнымі асобамі і данесці да грамадскасці гэтай краіны інфармацыю аб рэальнай эканамічнай і палітычнай сітуацыі ў Беларусі. На думку Уладзіміра Канаплёва, бельгійская грамадская думка ў адносінах да нашай краіны была сфарміравана пераважна пад уздзеяннем беларускай апазіцыі, [illegible] ны вобраз цяперашняга кіраўніцтва Беларусі. Тым не менш, лічыць ён, з вуснаў вядучых еўрапейскіх палітыкаў усё часцей можна пачуць думку аб тым, што цяпер на беларускім палітычным небасхіле фігуры Аляксандра Лукашэнкі няма сур'ёзнай альтэрнатывы сярод апазіцыйных палітыкаў. Значыць, з кіраўніцтвам Беларусі можна супрацоўнічаць і шукаць кампрамісы.

БЕЛТА.

СКАНДАЛ

ЧЭМПІЯНАТ БЕЛАРУСІ ПРОЙДЗЕ БЕЗ МІНСКАГА «ДЫНАМА»?

Бог ведае, што там здарыцца з футбольным нацыянальным чэмпіянатам, які павінен стартаваць 12 красавіка, аднак апошнія падзеі, мякка кажучы, насцярожваюць...

Падставай для гэтага стала пазаўчарашняя заява прэзідэнта ЗАТ «ФК «Дынама» (Мн)» Яўгена Хвастовіча аб тым, што, калі не будзе звольнены прэзідэнт Федэрацыі футбола і яго бліжэйшае акружэнне, то ён, Хвастовіч, можа зрабіць своеасаблівы ход — адклікаць прыналежныя яму каманды з чэмпіянату. «Атака», пра што мы ўжо пісалі, згінула і так. А вось «Дынама» (Мн), «Дынама-93» і «Маладзечна» — гэта ўжо сур'ёзна...

— Хвастовіч пачынае дэмарш супраць мяне і супраць усёй Федэрацыі футбола толькі з-за грошай, — сказаў карэспандэнту «Звязды» прэзідэнт Федэрацыі футбола Яўген Шунтаў. — Зараз ён хоча проста распрадаць іграмоў і «награбці» як мага больш грошай сабе. А тое, што ён заяўляе пра незаяўку мінскага «Дынама» ў нацыянальным першынстве — проста блеф...

...Спроба дазваніцца да самога Яўгена Хвастовіча так і аказалася проста спробай. Аднак, спадзяёмся, што ў бліжэйшы час нам гэта ўдасца.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ДЗЕ ЗНАЙСЦІ КВАТЭРУ ВАЕННАСЛУЖАЧАМУ

На 1 студзеня 1998 года ў спісах бескватэрных было больш як 7600 ваеннаслужачых. Разам з тым прымаемыя меры далі магчымасць скараціць колькасць бескватэрных з 11.728 у 1993 годзе да 8271 — у 1997 г. Жыллё будавалася не толькі за кошт дзяржаўных капукладанняў, але і ЖБК.

Усяго ў мінулым годзе за кошт усіх крыніц уведзена 8 жылых дамоў на 732 кватэры.

Закон аб бюджэце вызначыў усяго 90 млрд., што складае менш за 20 працэнтаў ад патрэбнасці. Гэта дасць магчымасць завяршыць увод дамоў, пачатых у 1995 годзе і раней, а таксама ўвесці яшчэ 6 дамоў на 394 кватэры. У бескватэрных ваенных, бадай, адно рэальнае выйсце — уступаць у ЖБК. Калі за кошт усіх крыніц у гэтым годзе плануецца пабудаваць больш як 1300 кватэр, то з іх толькі 394 кватэры — за кошт рэспубліканскага бюджэту, што складае ўсяго 30 працэнтаў ад агульнага аб'ёму.

Генадзь ХУДЗІНСКІ.

ПРАДУКТЫ ВЯРТАЮЦЦА НА ПРЫЛАЎКІ. МІЛІЦЫЯЙ

Транспартная міліцыя прымае ўсе меры, каб спыніць вываз прадуктаў з Беларусі. У адносінах да правапарушальнікаў узбуджаюцца крымінальныя справы.

З пачатку года па 20 сакавіка ўзбуджана звыш 120 крымінальных спраў, асноўная іх частка — па фактах спекуляцыі.

Больш за ўсё фактаў вывазу спынена мясцовай транспартнай міліцыяй у Гомельскім транспартным рэгіёне, уключаючы такія станцыі, як Гомель, Жлобін і Калінкавічы. Работнікі міліцыі ўзбудзілі 31 крымінальную справу, вывучэнне якіх паказала, што з рэгіёна знікалі такія прадукты, як сыр, тварог, смятана, ёгурт. Куды накіроўваліся «чаўнакі»? Часцей за ўсё — у расійскі горад Навазыбкаў.

Сіламі Брэсцкага АУС на транспарце ўзбуджана 25 крымінальных спраў. Вартавыя правапарадку ў даход дзяржавы вярнулі 555 кілаграмаў тварагу, 149 кілаграмаў сыру, 370 літраў малака, 165 кілаграмаў масла, 73 кілаграмы смятаны, 16 тысяч 320 глазураваных сыркоў, што ў суме склала звыш 132 мільёнаў беларускіх рублёў. «Чаўнакі» аблюбавалі для свайго бізнесу такія гарады, як Бранск і Масква. Так, на станцыі Брэст-Цэнтральны пры пасадцы ў цягнік Брэст—Масква затрымана нідзе не працуючая мясцовая жыхарка, якая ў дзяржаўных магазінах роднага горада скупіла 394 пачкі тварагу і спрабавала вывезці іх у Маскву.

Са станцый Гродзенскага транспартнага рэгіёна прадукты харчавання вывозіліся ў Маскву і Смаленск. А з Оршы нашы суграмадзяне на электрычцы адпраўляліся ў суседні Смаленск.

На станцыі Баранавічы-Цэнтральны супрацоўнікі міліцыі затрымалі дзвюх жанчын, якія цягніком Брэст—Масква спрабавалі вывезці 800 пачак тварагу, скупленага ў дзяржаўных гандлёвых кропках. Кошт тавару склаў звыш 6 мільёнаў рублёў. На суму каля 9 мільёнаў рублёў спынены вываз прадуктаў жыхаркай са Смаргоні.

Усімі сіламі транспартнай міліцыі ў гэтым годзе спынены вываз прадуктовых тавараў на суму звыш 400 мільёнаў рублёў. На прылаўкі нашых магазінаў зноў вярнуліся 23.155 сыркоў у шакаладнай глазуры, 1370 кілаграмаў смятаны, 1154 тысячы кілаграмаў тварагу і тварожнай масы, 775 літраў малака і 104 літры кефіру, 712 кілаграмаў масла, 612 бляшанак згушчанага малака, 225 кілаграмаў мясных прадуктаў, 428 кілаграмаў сыру і 239 — дражджэй.

Віктар БЫКАЎ, прэс-група УУС на транспарце.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 24 САКАВІКА 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (0-17)							
Белбізнесбанк	41000	42000	22400	22900	6700	6900	276-9531
Белпрамбудбанк	41000	42000	22370	22920	6700	6800	233-2110
Мінсккомплексбанк	41500	42000	22600	22900	6850	6900	228-2055
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	33490.00		18320.57		5510.00		Курс на 25.03.1998
Цэнтрабанк Расіі	6.0990		3.3395		—*		

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваца ад курсаў, установленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

** 24 сакавіка Цэнтральны банк Расіі заявіў, што спыняе ўстанаўліваць афіцыйны курс расійскага рубля да беларускага рубля, і рэкамендуе рэзідэнтам РФ устрымлівацца ад аперацый з беларускім рублём.*

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

	USD		DM		RUR		
Рынкавы намінальны курс (міжбанкаўскі рынак)	64500	70300	35290	38474	10603	11559	
Рэальна абгрунтаваны намінальны курс (прыблізна)	48000	48500	26500	27000	7500	8000	

ТОЛЬКІ ФАКТ

● За апошнія два гады ў рэспубліцы ўчынена 2325 наўмысных забойстваў і замахаў на забойства.

● У Беларусі на дыспансерным уліку знаходзіцца 29020 чалавек, хворых на шызафрэнію.

● У бюджэт краіны ў студзені-лютым, паводле даных Міністэрства фінансаў, паступіла 27411,6 мільярда рублёў даходу.

● За першы месяц года рэальныя грашовыя даходы насельніцтва Беларусі скараціліся на 19 працэнтаў, намінальныя -- на 15 працэнтаў.

● У Эстоніі адменена пакаранне смерцю.

А мы ўсё роўна спяваем...

Фота Валянціна АРЛОВА.

ПРАМЫСЛОВЫ КОМПЛЕКС СТРОІЦЬ ПЛАНЫ НА НОВАЕ ТЫСЯЧАГОДДЗЕ

Савет Міністраў Беларусі на спецыяльным пасяджэнні, праведзеным 24 сакавіка, адобрыў асноўныя палажэнні праектаў канцэпцыі і праграмы развіцця прамысловага комплексу рэспублікі на перыяд да 2015 года.

Мэтавыя паказчыкі праектаў прадугледжваюць у канчатковым выніку рост аб'ёму таварнай прадукцыі на 80—85 працэнтаў. Пры гэтым у структуры вытворчасці адбудуцца кардынальныя змяненні. Напрыклад, удзельная вага новых відаў прадукцыі павінна дасягнуць 80—90 працэнтаў, а прадукцыйнасць працы — падвоіцца. Плануецца таксама, што ўжо да 2001 года амаль 75 працэнтаў прамысловага персаналу будзе занята на недзяржаўных прадпрыемствах.

Улічваючы эканамічнае становішча краіны, на першым этапе прадугледжваецца сканцэнтраваць фінансавыя і арганізацыйныя намаганні на развіцці базавых галін. Сярод іх — электроніка, дакладнае машына- і прыборабудаванне, вытворчасць аўтамабіляў, трактароў, станкабудаванне, нафтахімічная і дрэваапрацоўчая прамысловасць. А ў перспектыве фундаментам дабрабыту краіны павінна стаць шырокае прымяненне найноўшых дасягненняў у галіне мікраэлектронікі, сувязі, біяхіміі, а таксама прамысловае выкарыстанне лазераў і іншых тэхналогій будучыні. У падрыхтоўцы праектаў прынялі ўдзел спецыялісты ўсіх без выключэння зацікаўленых міністэрстваў і канцэрнаў рэспублікі. У іх распрацоўках былі адлюстраваны асноўныя прынцыпы, выкладзеныя ў дакладзе прэзідэнта краіны Аляксандра Лукашэнкі на магілёўскай нарадзе па пытаннях стратэгіі развіцця прамысловага комплексу. Кіраўнік урада Сяргей Лінг на пасяджэнні Савета Міністраў падзякаваў аўтарам праграмы за праведзеную работу і асабліва падкрэсліў, што яшчэ да канчатковага зацвярджэння дакументы павінны быць абмеркаваны ў беларускіх і міжнародных навуковых колах.

БЕЛТА.

УРАД ПАТРАБУЕ Ў НАЙКАРАЦЕЙШЫЯ ТЭРМІНЫ РАЗЛІЧЫЦЦА ЗА НАФТУ, ГАЗ І ЭЛЕКТРАЭНЕРГІЮ

Бягучая запазычанасць рэспублікі за імпартуемыя газ, нафту і электраэнергію з пачатку гэтага года павялічылася ў некалькі разоў.

Доўг пастаўшчыкам, перш за ўсё «Газпраму», сёння дасягнуў такога ўзроўню, што ў беларускага ўрада ўзнікаюць абгрунтаваныя апасенні за энергетычную бяспеку краіны.

Аб гэтым ішла размова на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў, праведзеным 24 сакавіка. У ходзе пасяджэння была прызнана нездавальняючай работа кіраўнікоў шэрагу міністэрстваў, ведамстваў і прадпрыемстваў краіны. Перад імі пастаўлена задача да сярэдзіны красавіка поўнасцю разлічыцца па бягучых плацяжах за электраэнергію і энерганосьбіты. Паводле слоў прэм'ер-міністра Сяргея Лінга, да кіраўнікоў, якія не забяспечылі выкананне задання ўрада, будуць прыняты самыя строгія меры.

Дзмітрый ФЁДАРАЎ, БЕЛТА.

ДА ВЕДАМА ДЭПУТАТАЎ ПАЛАТЫ ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Чацвёртая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пачне сваю работу 2 красавіка 1998 года ў 10 гадзін у зале пасяджэнняў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (Дом урада, Авальная зала).

Рэгістрацыя дэпутатаў праводзіцца 1 красавіка 1998 года з 12 гадзін у фае залы пасяджэнняў.

НА РАСІЙСКАЙ ПОЎНАЧЫ АЛЯКСАНДРА ЛУКАШЭНКУ ЧАКАЎ ЦЁПЛЫ ПРЫЁМ

Сонечнай раніцай 24 сакавіка пачаўся візіт беларускай дэлегацыі на чале з прэзідэнтам нашай краіны Аляксандрам Лукашэнкам у Мурманскую вобласць Расійскай Федэрацыі.

На борце атамнага ледакола «Савецкі Саюз».

У аэрапорце самага буйнога з запалярных гарадоў свету гасцей з Беларусі сустракалі кіраўнік адміністрацыі вобласці Юрый Еўдакімаў, старшыня Мурманскай абласной Думы Павел Сажынаў, старшыня ўрада Мурманскай вобласці Анатоль Малінін, камандуючы Паўночным флотам адмірал Алег Ерафееў, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол нашай рэспублікі ў Расіі Уладзімір Грыгор'еў і іншыя афіцыйныя асобы.

Тут жа, ля трапа самалёта, кіраўнік беларускай дзяржавы даў інтэрв'ю прадстаўнікам сродкаў масавай інфармацыі. «Пагадненні аб супрацоўніцтве, дасягнутыя паміж Беларуссю і Расіяй, удаецца больш паспяхова рэалізоўваць на ўзроўні рэгіёнаў, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Мы спадзяёмся аднавіць той узровень узаемаадносінаў, які існаваў раней. Беларускі народ заўсёды быў адданы дружбе з расіянамі, і мы будзем працягваць гэту палітыку».

Прэзідэнт прыняў удзел ва ўрачыстым адкрыцці выстаўкі прадукцыі беларускіх таваравытворцаў, якая прадстаўлена ў рамках Дзён Беларусі ў гэтым паўночным рэгіёне Расіі. «Такая выстаўка праводзіцца ў Мурманскай вобласці ўжо трэці раз, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Сёння яна стала больш прадстаўнічай і, спадзяюся, будзе больш выніковай. Цікавасць да беларускай прадукцыі прыкметна павялічылася, чаму садзейнічала павышэнне яе якасці, узаемны давер таваравытворцаў і пакупнікоў».

Мінулы год, падкрэсліў кіраўнік дзяржавы, прынёс значны рост тавараабароту паміж Беларуссю і Мурманскай вобласцю. У параўнанні з 1996 годам ён павялічыўся амаль на 70 працэнтаў. Мурманчане паспяхова працуюць з такімі прадпрыемствамі, як МАЗ, ВА «Атлант» і іншымі. Пашырае сваю дзейнасць беларуска-расійскае прадпрыемства «Гандлёвы дом «БелНорд». На яго аснове ствараецца інфармацыйны цэнтр беларускіх і мурманскіх таваравытворцаў.

У гэты ж дзень Прэзідэнт Беларусі ўсклаў вянок да манумента ў гонар абаронцаў Запаляр'я. У другой палове дня ён сустрэўся з кіраўнікамі вобласці, прадпрыемстваў, прадстаўнікамі дзелавых колаў. Вечарам 24 сакавіка ў абласным драмтэатры адбылося ўрачыстае адкрыццё Дзён Рэспублікі Беларусь у Мурманскай вобласці.

25 сакавіка кіраўнік нашай дзяржавы наведае Севераморск, дзе сустрэнецца з камандуючым Паўночным флотам адміралам Алегам Ерафеевым, а таксама пабывае каля манумента матросам-паўночнаморцам і агледзіць ракетны крэйсер «Пётр Вялікі».

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

З НАГОДЫ

НЯЎЖО ПЕРАД ПРЫВАТЫЗАЦЫЯЙ АДЧЫНІЛІ ЎСЕ ДЗВЕРЫ?

Учора «Звязда» надрукавала днямі падпісаны прэзідэнтам краіны Дэкрэт аб раздзяржаўленні і прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці ў Беларусі, якога многія кіраўнікі прадпрыемстваў чакалі даўно. Пракаменціраваць дэкрэт і адказаць на некалькі пытанняў рэдакцыі пагадзіўся адзін з галоўных распрацоўшчыкаў дакумента — начальнік упраўлення нарматыўна-метадычнага забеспячэння Міндзяржмаёмасці Віктар ЛАДЗІК.

— Асноўнымі напрамкамі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь да 2000 года прадугледжана, што прыватызацыя дзяржмаёмасці ажыццяўляецца па прапановах працоўных калектываў. Па Закону аб прыватызацыі, які дзейнічаў да дэкрэта, ініцыятарамі раздзяржаўлення і прыватызацыі былі органы кіравання і прыватызацыі, а таксама члены працоўных калектываў. У той жа час практыка паказала, што там, дзе працоўны калектыў сам ідзе на прыватызацыю, яна ажыццяўляецца больш эфектыўна. У такіх гаспадарках пасля прыватызацыі не мяняецца шыльда, а пачынаюць працаваць інвестыцыйныя праекты, адшукваюцца ўнутраныя рэзервы. На базе новай сістэмы адбываецца ўзгадненне стымулаў і інтарэсаў па ўсім ланцужку гаспадарання. Такім чынам, нам трэба, каб калектыў быў ініцыятарам прыватызацыі.

Але ў жыцці бываюць розныя выпадкі. Напрыклад, у Беларусі сёння ёсць такія прадпрыемствы, якія па сутнасці «ляжаць». Каб такія гаспадаркі пачалі зноў як след «дыхаць», трэба правесці рэканструкцыю, якая патрабуе буйных інвестыцыйных укладанняў. Органы кіравання і Міндзяржмаёмасць шукаюць для такіх гаспадарак магчымых інвестараў, дапамагаюць пры распрацоўцы бізнес-планаў, інвестыцыйных праектаў і гэтак далей. Але калі гаворка пачынаецца аб прыватызацыі, выяўляецца, што калектыў яшчэ вагаецца і не гатовы прыняць рашэнне. Але нягледзячы на гэта праблему з такімі прадпрыемствамі ўсё роўна трэба вырашаць. Таму ў дэкрэце і гаворыцца, што па рэспубліканскіх прадпрыемствах у якасці ініцыятара прыватызацыі можа выступаць урад краіны, а па прадпрыемствах камунальнай уласнасці — мясцовыя ўлады.

— Якім чынам будуць вырашацца канфлікты, якія могуць узнікнуць паміж працоўнымі калектывамі і органамі дзяржаўнага кіравання?

— У выпадку такіх рознагалоссяў па пытаннях мэтазгоднасці раздзяржаўлення і прыватызацыі канкрэтных аб'ектаў канчатковыя рашэнні прымаюцца: на прадпрыемствах з колькасцю працуючых звыш 4 тыс. чалавек — Прэзідэнтам Беларусі; ад 2 да 4 тысяч чалавек — урадам краіны; і да 2 тысяч працуючых — Міндзяржмаёмасцю.

Разам з тым наўрад ці мы калі пойдзем супраць думкі працоўнага калектыву. Менавіта калектыву, а не дырэктара. Бываюць выпадкі, калі кіраўнік прадпрыемства падносіць сваё асабістае меркаванне аб прыватызацыі як думку працоўнага калектыву. А гэта ўжо недапушчальна.

— Згодна з дэкрэтам прэзідэнта краіны, продаж дзяржаўных аб'ектаў на конкурсах і аўкцыёнах будзе ажыццяўляцца толькі за грошы. Хто будзе вызначаць, якія прадпрыемствы трэба прадаваць толькі за грошы, а якія магчыма прыватызаваць і за чэкі «Маёмасць»?

— Зараз у нас сфарміравалася практыка па конкурсах і аўкцыёнах. Як правіла, прадаюцца не прадпрыемствы, а аб'екты прыватызацыі. Гэта недабудаваныя будынкі, абсталяванне, якое выкарыстоўваецца неэфектыўна, пустуючыя аб'екты гандлю і грамадскага харчавання. Ёсць, праўда, і невялікія працуючыя прадпрыемствы, якія таксама будуць прадавацца на конкурсах і аўкцыёнах за грошы. Гэта будуць тыя прадпрыемствы, на базе якіх акцыянерныя таварыствы, на думку Міндзяржмаёмасці, рабіць немэтазгодна. Там, дзе будуць прадавацца дзеючыя прадпрыемствы, працоўныя калектывы таксама могуць удзельнічаць у конкурсах і аўкцыёнах. Такія аб'екты будуць прадавацца толькі за грошы. Справа ў тым, што бюджэт краіны таксама павінен папаўняцца сродкамі ад прыватызацыі. З другога боку, там, дзе праводзіцца акцыяніраванне прадпрыемстваў, 50 працэнтаў акцый абменьваецца на прыватызацыйныя чэкі «Маёмасць».

Акрамя таго, маленькія прадпрыемствы (да 100 рабочых месцаў), у якіх запазычанасць па фінансавых абавязацельствах большая за актыўную частку балансу, пры продажы на аўкцыёне з умовамі або па конкурсу будуць мець пачатковую цану ў памеры адной мінімальнай заработнай платы. Здаецца, прадпрыемствы будуць аддавацца амаль задарма. Але гэта не так. Па-першае, новы ўладальнік прадпрыемства павінен будзе заплаціць усе даўгі, захаваць пэўную колькасць рабочых месцаў і выканаць іншыя ўмовы дагавора куплі-продажу. З другога боку, калі на прадпрыемства прыйдзе сапраўдны гаспадар-інвестар, дзяржава ад гэтага толькі выйграе. Такім чынам паскорыцца санацыя стратных прадпрыемстваў.

— Пасля выхаду Дэкрэта аб прыватызацыі ў свет грамадзяне краіны маюць магчымасць абменьваць на акцыі акцыянерных таварыстваў не толькі асабістыя чэкі, але і падобныя каштоўныя паперы сваіх блізкіх сваякоў. Якія дакументы патрэбна для гэтага афармляць і дзе?

— Усе дакументы афармляюцца ў ашчадбанку «Беларусбанк» на падставе дагавора дарэння і (або) па чэках, атрыманых у спадчыну ад бацькоў, дзяцей, мужа і жонкі, родных братоў і сясцёр, унукаў, бабуль, дзядуль, свякрові, свёкра, цесця і цешчы. Шэраг інструкцый па гэтаму пытанню ў банках ужо ёсць. Што датычыцца свекрыві, свёкра, цесця і цешчы, то і па гэтых катэгорыях сваякоў Міндзяржмаёмасць у хуткім часе дасць тлумачэнні ў аддзяленні «Беларусбанка».

— Што, на вашу думку, зменіцца ў працэсе прыватызацыі і раздзяржаўленні пасля выхаду Дэкрэта прэзідэнта аб прыватызацыі?

— Першае, гэта бесперапыннасць працэсу, таму што цяпер ужо не патрэбна распрацоўваць гадавыя праграмы. Па-другое, прыватызацыя становіцца больш прыземленай, бо зараз не будзе рыхтавацца шмат планаў, дзе плануецца прыватызаваць тысячы прадпрыемстваў. Дэкрэт гаворыць, што калі прадпрыемства гатова да прыватызацыі, яе трэба адразу ж і ажыццяўляць. У адваротным выпадку Міндзяржмаёмасць павінна дапамагаць гаспадаркам зрабіць гэта.

Сяргей КУРКАЧ.

НАЎЗДАГОН

АДСТАЎКА ЧАРНАМЫРДЗІНА АДКРЫВАЕ ВАКАНСІЮ Ў ВЫКАНКАМЕ САЮЗА БЕЛАРУСІ І РАСІІ?

Некаторыя назіральнікі Маскве не выключаюць, што адстаўка ўрада ў выніку стане прычынай датэрмiновага роспуску Дзяржаўнай Думы. Гэта можа адбыцца ў тым выпадку, калі ніжняя палата расійскага парламента тройчы не зацвердзіць прадстаўленую прэзідэнтам кандыдатуру. У гэтым выпадку Б. Ельцын можа сам прызначыць кіраўніка ўрада, распусціць Думу і аб'явіць новыя выбары ў парламент.

Тым не менш, большасць палітыкаў не схіляецца да падобнай версіі. У самой Дзярждуме магчымыя прычыны роспуску ўрада ацэньваюць па-рознаму. Напрыклад, яе спікер Генадзь Селязнёў сцвярджае, што Барыс Ельцын прадухіліў магчымае рашэнне ніжняй палаты аб вотуме недаверу Кабінету Міністраў і апярэдзіў тым самым патрабаванне дэпутатаў аб адстаўцы ўрада. Адначасова, на думку Г. Селязнёва, Ельцын паспрабаваў выбіць галоўны аргумент у ініцыятараў Усерасійскай акцыі пратэсту, запланаванай на 9 красавіка. Такую ж думку выказаў і лідэр фракцыі КПРФ Генадзь Зюганаў, які цалкам адабрае адстаўку ўрада, а таксама Сяргей Іваненка, намеснік кіраўніка фракцыі «ЯБЛоко». Уладзімір Жырыноўскі лічыць асноўнай прычынай радыкальных кадравых перастановак выбарчую кампанію Віктара Чарнамырдзіна. А першы віцэ-спікер Дзярждумы, член праўрадавай фракцыі «Наш дом — Расія» Уладзімір Рыжкоў нават не выключыў, што Віктар Чарнамырдзін можа стаць адзіным кандыдатам у прэзідэнты на выбарах 2000 года.

За мяжой змены ў Расіі ўспрыняты як унутраная справа гэтай дзяржавы. Беларусь таксама не выключэнне. Чытачы ўжо знаёмыя з каментарыем нашага прэзідэнта. Больш на высокім узроўні ніхто з беларускіх палітыкаў не адважыўся каменціраваць падзеі ў суседняй дзяржаве. Напрыклад, Васіль Далгалёў толькі выказаў спадзяванне, што з сувязі са зменамі ў Кабінеце Міністраў Расіі не зменіцца характар беларуска-расійскіх адносінаў.

Тым не менш, палітычнае жыццё Беларусі не змаглі закрануць падзеі Расіі. У рознай ступені іх абмяркоўваюць усе грамадзяне, у тым ліку і беларускія парламентарыі. Вось што думае на гэты конт дэпутат Палаты прадстаўнікоў і член Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі, галоўны саветнік упраўлення абароны і праваахоўных органаў Савета Міністраў Валерый Драко. «Я, мяркую, адбылося наступнае, — сказаў ён. — Барыс Мікалаевіч, мабыць, не мае намеру балаціравацца яшчэ раз на пасаду прэзідэнта, таму паспрабаваў знайсці сабе пераемніка. І выбраў для гэтага зручны момант, каб адразу вырашыць некалькі праблем. Як вы ведаеце, Дзярждума неаднаразова ставіла пытанне аб вотуме недаверу ўраду. І калі б гэта не адбылося ўчора, то адстаўка ўрада адбылася б 10 красавіка, але ўжо па патрабаванню дэпутатаў.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ

Ходзяць чуткі, што...
ТЭРМІН АБАРАЧЭННЯ ЧЭКАЎ «МАЁМАСЦЬ» БУДЗЕ ПРАДОЎЖАНЫ ЯШЧЭ НА ДВА ГАДЫ

У свой час Вярхоўны Савет Беларусі ўжо неаднаразова адкладваў тэрміны налічэння і выдачы імянных прыватызацыйных чэкаў. Тады гэта рабілася па тых меркаваннях, што вельмі вялікая колькасць грамадзян Беларусі не паспелі іх атрымаць. Нягледзячы на тое, што налічэнне чэкаў і выдача сертыфікатаў адбывалася ў нашай краіне на працягу амаль 4 гадоў, больш чым 2 мільёны грамадзян рэспублікі па той ці іншай прычыне ў прыватызацыі ўдзелу не прымалі. Чэкі «Маёмасць» колькасцю каля 430 млн. штук атрымалі крыху менш як 5 мільёнаў чалавек. Сёння амаль 100 мільёнаў чэкаў патрачана на набыццё акцый, але астатнія 330 мільёнаў усё яшчэ застаюцца на руках у насельніцтва. Трэба зазначыць, што па закону тэрмін абарачэння чэкаў завяршаецца 1 ліпеня 1999 года. Часу застаецца не вельмі шмат. А калі не ўсе чэкі будуць абменены на акцыі? Няўжо дзяржаве прыйдзецца скупляць іх у насельніцтва? Наўрад ці ўрад краіны разлічваў на такі вынік чэкавай прыватызацыі.

У Міндзяржмаёмасці наконт магчымага падаўжэння тэрмінаў абарачэння чэкаў «Маёмасць» адказалі наступнае. Сёння гэтай установай, разам з некалькімі зацікаўленымі ведамствамі, падрыхтаваны праект рашэння, па якому чэкі можна будзе абменьваць на акцыі яшчэ на працягу двух гадоў. Рашэнне аб гэтым павінен будзе прыняць Нацыянальны сход рэспублікі ці то ў выглядзе асобнага заканадаўчага акта, ці то яно ўвойдзе ў агульны закон аб прыватызацыі.

У той жа час спецыялісты міністэрства разлічваюць, што хутка на рынку каштоўных папер, звязаных з прыватызацыяй дзяржмаёмасці, адбудзецца значнае ажыўленне дзелавой актыўнасці. Справа ў тым, што днямі міністрам Міндзяржмаёмасці Васілём Новакам было падпісана распараджэнне, згодна з якім з 1 красавіка пачнецца абмен на чэкі «Маёмасць» пакета акцый новых 76 акцыянерных таварыстваў. Агульны аб'ём гэтых акцый дазволіць абмяняць на іх 11 мільёнаў чэкаў.

Рэдакцыя звярнулася па каментарый наконт гэтай падзеі да начальніка галоўнага ўпраўлення каштоўных папер Міндзяржмаёмасці Зінаіды Шаўчэнкі. Па яе словах, акцыі 14 акцыянерных таварыстваў (з агульнай колькасці) будуць абменьвацца на чэкі «Маёмасць» па ўсёй Беларусі. У прыватнасці гэта Добрушская фабрыка паперы, «Гомельбудматэрыялы», «Мазырдрэў», Жлобінскі рамонтна-механічны завод, «Гомельдрэў», Мінскі завод жалеза-бетонных канструкцый, «Мінскпраектмэбля» і інш. Афармленне дакументаў для абмену чэкаў на акцыі прыватызаваных прадпрыемстваў адбываецца ў раённых філіялах «Беларусбанка» па месцы пражывання грамадзян. Уся неабходная інфармацыя па акцыянерных таварыствах знаходзіцца ў пунктах абмену.

Па меркаванню Зінаіды Сямёнаўны, большасць гэтых прадпрыемстваў маюць нядрэнныя фінансавыя пакзчыкі.

Сяргей КУРКАЧ.

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

...ВЫКЛІКАЦЬ САНТЭХНІКА

Рамонт кватэры падобны катаклізму ў межах асобна ўзятай тэрыторыі. А капітальны рамонт жылля ўвогуле раўнацэннае канцу свету. У мяне, напрыклад, рамонт адной толькі сантэхнікі, акрамя грошай, нерваў «спаліў» столькі, што нават страшна падумаць.

Спачатку сапсаваўся кран у ванным пакоі. Бясплатнай заменай пракладкі не абышлося. Сантэхнік, убачыўшы стары змяшальнік, параіў: «Выкіньце яго, гаспадыня». Такім жа радыкальным чынам давялося пазней абысціся і са змяшальнікам на кухні: сантэхнічнае абсталяванне чэшскай вытворчасці савецкага перыяду па нейкіх прычынах цяпер не рамантуюць. А мо і ніколі гэтага не рабілі? Як бы там ні было, а замена гэтых двух прыстасаванняў каштавала мне 25 долараў. Я наўмысна не распавядаю пра цэны на пакупкі ў гаспадарчых магазінах — гэта тэма асобнай гаворкі.

Праз колькі часу пацёк унітаз. Устаноўку новага кампакта (унітаза са зліўным бачком) сантэхнікі ажыццявілі за «дваццатку». Вядома, «зялёных». Устаноўка імпартнага кампакта абышлася б крыху даражэй: штосьці ў ім не падыходзіць да нашай каналізацыйнай сістэмы.

Чарговай непаладкі доўга чакаць не прыйшлося. «Калена» ракавіны ў ваннай дало цечу. Што за гэтым павінна было адбыцца, я ўжо ведала. Але тут я зэканоміла, проста выкінуўшы ракавіну. «Зрэзалі» яе майстры ў лічаныя хвіліны і «ўсяго» за 10 долараў. Яшчэ столькі ж узялі за знікненне крана над мыйкай. Затое на свабоднае месца я пральную машыну паставіла.

На гэтым пакуль рамонтныя работы ў маім жытле скончыліся. Аднак я не расслабляюся. Чакаю, калі загадае доўга жыць «нервовая» сістэма ванны. Вада з крана цячэ ржавая, ніякія фільтры не дапамагаюць. Хутка давядзецца трубы мяняць. Можна, канешне, зноў металічныя паставіць. Ставяць жа людзі. І цана прываблівае — толькі 10 долараў. Ды хочацца медны ці, больш, пластыкавы водаправод пракласці. Адзін метр яго каштуе 5 долараў, а трэба метраў дзесяць. Як аддам 150 кроўных «зялёных» за гэтую работу, вада не тое што празрыстай — залатой падасца.

Прынамсі, застаўся няўлічаным яшчэ адзін артыкул выдаткаў. Трэба дамаўляцца з жэсаўскімі сантэхнікамі, каб тыя адключылі падачу вады ў кватэру на 2-3 дні работы. Кажуць, сярэдняя такса 30 долараў. На «вадкую» валюту сёння ніхто не паквапіцца.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

КАБ КАНКРЭТНАМУ ЧАЛАВЕКУ НАЗЫВАЦЬ СЯБЕ ГРАМАДЗЯНІНАМ БЕЛАРУСІ, КОЛЬКІ НА ТОЕ ГАДОЎ-ДЗЕСЯЦІГОДДЗЯЎ ПАТРЭБНА?

Пра Карпенкаў, ці дакладней — пра Міхася Фядотавіча Карпенку, за апошнія паўтара года я пісаў двойчы. Чалавек не мог прапісацца ў Беларусі, купіўшы ў глыбіннай вёсачцы хату, нідзе — ні ў Туркменіі, дзе пайшоў на пенсію, ні ў Беларусі — не мог атрымаць пенсію. Вымушаны быў заслужаны работнік культуры Туркменістана, член пісьменніцкага і журналісцкага саюзаў, персанальны пенсіянер Туркменістана сядзець на жончынай шыі, перабівацца выпадковымі калгаснымі заробкамі. І, вядома ж, збіраў грошы на білет у Ашхабад. З'ездзіў — з горам папалам аднавіў справядлівасць. Грошы, якія не атрымліваў два ці болей гадоў, выдалі не адразу. Туркменскія новыя століначальнікі, відаць, у знак удзячнасці за тое, што Карпенка з 1957 года адпрацаваў у іх старонцы, як сапраўдны, шчыры, бясхітрасны беларус, сабраліся было крымінальную справу заводзіць: маўляў, ты, Міхась Фядотавіч, галаву нам не дуры, мусіць там, у Беларусі, пенсію атрымліваеш. Неяк пераканаў, што не дурыць. Атрымаў грошы, якраз на зваротную дарогу хапіла, і развітаўся з некалі любай і дарагой старонкай, а цяпер ледзь ці не чужой краінай.

Яшчэ два словы пра Міхася Фядотавіча... І хаця працаваў ён болей як трыццаць гадоў рэдактарам рускіх газет Туркменістана, ніколі не лез са сваім статутам у чужую хату. Карпенка рабіў усё магчымае, каб падтрымаць туркменаў, туркменскае. Прыкладаў таго ёсць досыць многа. А вось калі апошні раз ад'язджаў з Ашхабада, правесці прыйшоў адзін толькі Васіль Шаталаў, стары рускі паэт, публіцыст, празаік. І ён з маладосці — у Туркменіі. З'язджаць некуды ўжо няма ні сіл, ні часу.

Відаць, нешта эмацыянальнае перакапала Міхася Фядотавіча выцягнуць з Азіі ў нашу еўрапейскую краіну і сына Сяргея. Вось зараз пра тое, чым гэтае «выцягванне» абярнулася, хачу і расказаць. Хаця лепей пра ўсё — вуснамі самога Сяргея Карпенкі.

— Я вырас у Туркменістане. Салдацкую службу праходзіў ва Узбекістане. І хаця беларус па бацьках, звыкся, зросся з поўднем. Праўда, вышэйшую адукацыю атрымаў у Мінску, закончыўшы Беларускі політэхнічны інстытут. Размеркаванне атрымаў у Ташауз — там у той час жылі бацькі. Працаваў майстрам, на іншых пасадах. Пакуль падышоў развал Саюза, займаў ужо пасаду дырэктара аднаго з буйнейшых у Туркменістане заводаў будаўнічых матэрыялаў. З усёй павагай ставячыся да набыцця былымі рэспублікамі незалежнасці, усё ж зразумеў, што радасных перспектыў на будучае жыццё ў мяне няшмат. Ды і падумалася: а раптам у Беларусі не тое што лягчэй, а нават цяжэй будзе жыць? Услед за бацькамі, вядома ж, з цяжкасцямі, як заўсёды гэта бывае, перабраўся на радзіму. Выпісаўся з Ташауза не адразу — трэба ж было вырашыць кватэрнае пытанне.

...І тут дазвольце кароткае адступленне. Вы добра памятаеце камедыю «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі»? А прафесара-медыка, які, маючы клініку ў Італіі, згубіўшы свой пашпарт па дарозе ў Маскву, быў вернуты на радзіму? А на радзіме, у Італіі, далей аэрапорта мытнікі прафесара і не пускалі. Неверагодна? Цяжка паверыць у праўдападобнасць? Тым болей, што Італія ўсё ж такі краіна цывілізаваная... Так, сапраўды, наўрад ці нешта падобнае магло б мець месца. Але вось Сяргею Карпенку не да смеху, калі ён глядзіць па тэлевізары пра італьянцаў, якіх з наседжаных гнёздаў у Расію пагнала, заўважце, прага скарбашукальніцтва.

— ... Падчас апошняй сваёй паездкі з Туркменіі ў Беларусь у мяне прапаў пашпарт, — расказвае Сяргей Міхайлавіч. — Вось і стаў я без пашпарта невядома кім. Прапісаць мяне зараз нідзе не хочуць і, наколькі я разумею, не могуць згодна з дзеючым заканадаўствам. У мяне ёсць нумар і дата выдачы пашпарта. Ёсць пасведчанне афіцэра запасу, пасведчанне аб нараджэнні. Захаваліся і іншыя дакументы. У тым ліку і працоўная кніжка. Бацькам ужо пад семдзесят, стан здароўя не з лепшых. Хацеў бы жыць з імі — у Чарняўцы, на Хоцімшчыне. Працы вясковай не баюся. У горадзе будаваў дамы. Тут хачу будаваць сваю гаспадарку, ладзіць нармальнае жыццё. І веру, што ў мяне атрымаецца... Але ж патрэбны пашпарт, грамадзянства, прапіска. Як мне, напрыклад, іначай зямлю атрымаць, фермерскую гаспадарку зарэгістраваць?!..

Звярнуўся Сяргей Карпенка ў пашпартна-візавую службу Хоцімскага раённага аддзела ўнутраных спраў. Нельга сказаць, каб там чалавека адштурхнулі. Наадварот — сітуацыю разгледзелі ўважліва, ды і за кансультацыямі наверх, у Магілёў, звярнуліся. У выніку высветлілася, што механізм вырашэння (а вырашэння праблема ўсё роўна патрабуе, бо Карпенка жыве ў бацькоў, таксама перабіваецца выпадковымі заробкамі) павінен быць наступным. Звярнуўшыся ў Пасольства Рэспублікі Туркменістан у Беларусі, Сяргею Міхайлавічу трэба атрымаць там часовы пашпарт. Пасля неабходна ехаць у Туркменію і чакаць там новы туркменскі пашпарт. А ўжо атрымаўшы яго, выпісацца і падаць заяву аб выхадзе з туркменскага грамадзянства. Выканаўшы ўсё гэта, вярнуцца ў Беларусь і падаць заяву на прапіску і атрыманне грамадзянства.

У прынцыпе, падабаецца гэта каму ці не, можна цалкам зразумець дзяржаву, заканадаўства якой у дадзенай сітуацыі прадугледжвае менавіта такі шлях для выйсця. Бо ў рэшце рэшт усё ж такі гэта асабістая справа грамадзян — пераязджаць з адной краіны ў другую, несці пры гэтым матэрыяльныя страты. Напрыклад, калі нехта выязджае ў ЗША, то ніхто яму грошы на білет не збірае. Безумоўна, розныя параўнанні: вяртанне з Туркменіі — гэта не ў ЗША спроба вырвацца, ды і Беларусь у дадзеным выпадку — радзіма. Ды зноў жа каюся, відаць, жорстка вінаваціць людзей у тым, што многія і многія надзвычайныя праблемы справакаваў развал Саюза. Але і маралізатарстваваць не хачу. На жаль, нам выпаў такі час. Іншага не будзе.

Ды толькі ў выпадку з Сяргеем Карпенкам становіцца ясна і без усялякага маралізатарства, што адно толькі на свае плечы ўсклаўшы ўвесь цяжар сітуацыі, з замкнутага кола ён не вырвецца. Наўрад ці вырвецца. І вось чаму. Калі Сяргей, панёсшы неймаверныя фізічныя і матэрыяльныя затраты, вернецца ў Чарняўку Хоцімскага раёна з туркменскім пашпартам, яго ўсё адно могуць не прапісаць, усё адно могуць не ўзняць пытанне аб атрыманні беларускага грамадзянства. Хто дасць за Сяргея Міхайлавіча паручыцельства? Бацькі? А ім, карэнным беларусам, якія ў свой час паехалі ў Туркменію па накіраванню, зараз толькі дазвол выдадзены на часовае пражыванне ў Рэспубліцы Беларусь тэрмінам на два гады. І невядома калі яшчэ будзе разглядацца пытанне аб грамадзянстве сталага веку людзей. Дай Бог, каб дачакаліся.

У апошнія гады наша краіна, урад шмат зрабілі ў плане дапамогі суайчыннікам, якія пражываюць за межамі Беларусі. Зразумела, была б іншая эканамічная сітуацыя — зрабілі б яшчэ болей. Магчыма, нават паклікалі б многіх дахаты. Як не паспелі некалі паклікаць (а было ж нашмат прасцей, быў жа адзіны Саюз) пісьменніка Міколу Калінковіча з Тбілісі, як не паспелі паклікаць паэта, даследчыка гісторыі, культуры Івана Ласкова з Якуцка. Як не паспелі... У дачыненні да памянёных і многіх абойдзеных ужо позна... А вось Карпенка з сям'ёю вярнуўся сам. Дык хто ж дапаможа беларусу цяпер ужо не з дыяспары?

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

«Гарачыя» тэлефоны «Звязды»
268-27-51, 268-27-57

ХЛЕБ У КАМЕНКУ БУДУЦЬ ВАЗІЦЬ З КРУПАК

Патэлефанавалі жыхары вёскі Каменка Крупскага раёна. Уся справа ў тым, што хлеб у гэты населены пункт, як адзначаюць чытачы, возяць не зусім добрай якасці.

Гэта мякка кажучы. Раней дастаўлялі сюды хлеб вытворчасці мінскіх заводаў, аднак вось ужо недзе каля месяца на прылаўках «пасяліўся» толькі крупскі. У сам жа райцэнтр, як гаварылі жыхары Каменкі, сталічныя боханы ўсё ж завозяць, а ў вёску — ні-ні.

Чым тлумачаць? Ды нявыгадная стала дастаўка. Аднак ад шафёраў хлебных машын вяскоўцы даведаліся, што страты на транспарт мінскія заводы бяруць на сябе. «Дык у чым жа справа?» — спыталі ў нас чытачы.

«Звязда» ў сваю чаргу звярнулася па тлумачэнні да намесніка старшыні Крупскага райвыканкама Анатоля Кліцука. «Парадак у нас сёння такі — хлебам мы гандлюем, але ж імкнёмся менавіта ўласную вытворчасць падтрымліваць. Кожны сёння змагаецца за свой рынак», — адзначыў Анатоль Аляксандравіч. Вядома, хлеб крупскай вытворчасці крыху горшы, чым мінскі, але мясцовыя ўлады пайшлі менавіта па шляху насычэння гандлёвых кропак уласным прадуктам.

Гэта імкненне, вядома ж, можна толькі падтрымліваць (гаворка ідзе пра абарону мясцовай вытворчасці, яе выжыванне ў сённяшніх складаных эканамічных умовах), але і пра якасць неабходна сур'ёзна задумацца. Нездарма ж вясковыя спажыўцы так кепска ставяцца да крупскага хлеба, аддаючы перавагу менавіта мінскай прадукцыі. Трэба шукаць нейкі «трэці шлях», каб забяспечыць тых жа каменскіх бабулек смачнымі боханамі.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ПОГЛЯД

У НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКУ ЗМЕНЕНА КІРАЎНІЦТВА — ЯКІЯ БУДУЦЬ ЗМЕНЫ Ў КРЭДЫТНА-ГРАШОВАЙ ПАЛІТЫЦЫ?

Як вядома ўжо, рэзкае падзенне курса беларускага рубля прывяло да змены кіраўніцтва Нацыянальнага банка, а сам курс вернуты «на ранейшае месца». Наконт прычын падзення курса выказана нямала меркаванняў, пры гэтым найбольш укаранілася наступнае: абвал выкліканы спекуляцыйнымі гульнямі банкаў. Аднак было б недальнабачна ўсё зводзіць толькі да спекуляцыйных гульняў і не заўважаць таго факта, што айчынная валюта адчувае сябе, скажам так, не зусім упэўнена. Сведчаннем гэтага ўжо служаць няспыннае падзенне (няхай і адносна павольнае, рэгулюемае) курса беларускага рубля на працягу мінулага года і даволі высокі працэнт інфляцыі.

Сваё бачанне сітуацыі з курсам і магчымага развіцця падзей пасля апошніх мераў выказвае эксперт газеты «Звязда», загадчык аддзела Інстытута эканомікі Нацыянальнай акадэміі навук, кандыдат эканамічных навук Аляксандр ЛУЧАНОК.

— Асноўны фактар, які паўплываў на рэзкае падзенне курса беларускага рубля, ужо названы — гэта фактар спекуляцыйных гульняў банкаў. Аднак з тым, каб зрабіць правільныя высновы адносна далейшых крокаў у грашова-крэдытнай палітыцы і ў эканоміцы ў цэлым, нельга абмінаць і іншыя фактары. Так, летась Нацыянальны банк выдаў крэдытаў больш чым на 13 трыльёнаў рубёў (48 працэнтаў пайшло на будаўніцтва жылля, 31 — на крэдытаванне нарыхтовак сельгаспрадукцыі, 15 — крэдытаванне вясенавых палявых работ). Прычым адну трэць усёй крэдытнай эмісіі атрымаў урад. Яму ж у канцы мінулага года (у снежні) Нацбанк выдаў крэдыт на суму 1,2 трыльёна рублёў...

Гэта і прывяло да таго, што ў пачатку сёлетняга года з'явіўся грашовы ціск на рынак. У студзені ён быў часткова зменшаны за кошт таго, што некаторыя расійскія банкі акумуліравалі ў сябе беларускія рублі і нават паклалі на дэпазіт у беларускіх жа банках. Але ж камерцыйныя банкі па сваёй прыродзе закліканы пускаць грошы ў абарот, у справу. У гэтых варунках слушна меркаваць, што і тыя ж расійскія банкі не могуць працаваць сабе на страты (дэпазітнае ж захоўванне грошай у нашых умовах па сутнасці стратнае) і бясконца трымаць беларускія рублі, якія яўна абясцэньваюцца, на сваіх рахунках. У выніку грошы зноў былі вернуты на рынак з мэтай іх канвертацыі. Прычым калі Нацыянальны банк у мінулым годзе яшчэ меў дастаткова сродкаў для актыўных дзеянняў на маскоўскай валютнай біржы, то цяпер — не. Так, на пачатак цяперашняга года чыстыя замежныя актывы НБ складалі каля 83 мільёнаў долараў, а на пачатак сакавіка іх амаль не было. У выніку НБ не мог актыўна падтрымаць беларускі рубель. Па сутнасці, яго адзінай мерай стала неафіцыйнае ўказанне на абмежаванні замежных плацяжоў у беларускіх рублях на суму звыш 300 мільёнаў, што, аднак, яшчэ больш узмацніла попыт на валюту, а таксама парадзіла ажыятажныя чаканні. Гэтыя фактары і, вядома ж, імкненне асобных банкаў зарабіць на адзначанай сітуацыі і прывялі да рэзкага падзення беларускага рубля.

Як могуць развівацца падзеі цяпер?

Ужо многім вядома, што новы старшыня праўлення Нацбанка Пётр Пятровіч Пракаповіч — прыхільнік пад'ёму эканомікі за кошт як мага большага ўлівання ў яе грошай. Логіка тут простая: беларускім прадпрыемствам не хапае грошай, каб паспяхова працаваць, — дык давайце надрукуем іх і дадзім прадпрыемствам. У выніку ў прадпрыемстваў будуць абаротныя сродкі, і яны будуць працаваць. Летась менавіта так і атрымалася. Але ж гэтыя грошы, якія былі дадзены прадпрыемствам, і прывялі летась да росту цэн. Уся грашовая эмісія фактычна пайшла на рост цэн і прывяла да паніжэння курса беларускага рубля.

Цяпер Пётр Пятровіч Пракаповіч будзе адказваць за курс рубля і ў цэлым за стан крэдытна-грашовай палітыкі не апасродкавана, як раней, а рэальна і, варта спадзявацца, будзе больш асцярожным у прадастаўленні фактычна бясплатных грошай — на падтрымку сельскай гаспадаркі або на жыллёвае будаўніцтва (між іншым, сёлета на жыллёвае будаўніцтва ўжо намечана выдзеліць каля 5 трыльёнаў рублёў).

Якія меры варта прыняць, каб знізіць попыт на замежную валюту?

У першую чаргу ўзняць уліковую стаўку НБ з тым, каб яна была вышэйшая за рэальныя тэмпы падзення курса рубля. Па прыкідках, гэта павінна быць стаўка не ніжэйшая за 100—120 працэнтаў гадавых (цяпер — 50).

І, вядома ж, трэба палепшыць дзейнасць камерцыйных банкаў. Пры гэтым бачыць у іх у першую чаргу партнёраў дзяржавы, якія разам з тым хочуць атрымаць неабходны для іх існавання прыбытак. Цяпер жа многія банкі нярэдка вымушаны выдаваць прадпрыемствам крэдыты (па разнарадцы) фактычна ва ўрон сабе. Так, за мінулы год банкі выдалі крэдытаў амаль у 2,27 раза болей, чым у 1996 годзе, прамысловасці і таксама ў 2,27 раза болей — сельскай гаспадарцы. І ў той жа час рост крэдытнай запазычанасці склаў за год (у адносінах да 1996 года) па сельскай гаспадарцы — 226 працэнтаў, па прамысловасці — 221 працэнт...

Так бачыць сітуацыю наш эксперт, які, дарэчы, непасрэдна вывучае пытанні крэдытна-грашовай палітыкі. І ў тым, што эканоміку нельга напампоўваць нічым не забяспечанымі грашыма, што розныя крэдытныя льготы асобным прадпрыемствам і галінам, а таксама грамадзянам цяжкім грузам кладуцца на ўсіх астатніх, ціснуць на той жа курс, — А. Лучанка варта цалкам падтрымаць. «Бясплатных», танных грошай не павінна быць. Грошы павінны з'яўляцца не пры дапамозе друкарскага станка, а ствараецца ў працэсе вытворчасці, у так званым рэальным сектары эканомікі — пры абавязкова эфектыўным выпуску прадукцыі, г. зн. такой вытворчасці, калі цалкам пакрываюцца ўсе выдаткі і на рахунак кладзецца дадатковы капітал. У нас жа ў немалой колькасці існуюць стратныя прадпрыемствы, і на іх часам асабліва не скардзяцца на жыццё, чаго ў нармальнай эканоміцы проста не павінна быць. А чаму не скардзяцца — гэта цалкам зразумела з вышэйсказанага.

Іван БАРАНОЎСКІ.

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВЫСТУПЛЕННЯЎ

У ДАВЫД-ГАРАДКУ З'ЯВІЛАСЯ НАГОДА ДЛЯ АПТЫМІЗМУ

Надзвычай аператыўна адрэагавалі ўлады Століншчыны на публікацыю «Звязды» «Мы можам рэкі павярнуць, або Чаму ў Давыд-Гарадку «плаваюць» тыя, хто «плаваць» не павінен?», якая была надрукавана 18 сакавіка і расказвала пра прычыны паводкі ў гэтым палескім мястэчку.

У той жа дзень Давыд-Гарадок наведалі начальнікі штабоў грамадзянскай абароны Століна і Пінска Васіль Скрабец і Леанід Кулага. Вечарам у эпіцэнтры падтаплення з'явілася і спецыяльная тэхніка. Дзякуючы рабоце перасовачнай помпы за палову мінулых сутак узровень вады зменшыўся амаль на 10 сантыметраў.

Створаная напярэдадні камісія Давыд-Гарадоцкага гарвыканкама зафіксавала ўрон, нанесены стыхіяй гарадчукам. У рублях яго пакуль складана адлюстраваць. Але, згодна са звесткамі камісіі, пацярпелі каля трох дзесяткаў хат, на прысядзібных участках аказаліся ў вадзе больш за 200 пладовых дрэў, знішчана каля тоны бульбы, чатыры тоны брыкету і інш.

Як запэўніў карэспандэнта «Звязды» Васіль Скрабец, праз двое-трое сутак работы помпы небяспека ўжо не будзе пагражаць сядзібам гарадчукоў.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА НАДРУКАВАНАГА

МІНСК—ЛІДА—ГРОДНА: усе — прафесіяналы, усе хочуць лепшага. А паразуменне немагчыма?

28 лістапада мінулага года ў артыкуле «Смачны кавалак, альбо Як прымушаюць да «разводу» не жадаючых гэтага гродзенцаў і лідчан» «Звязда» паведаміла пра сход акцыянераў ААТ «Гроднааптгандаль». Галоўнай тэмай гарачых дэбатаў быў далейшы лёс камерцыйнага прадпрыемства «Лідааптгандаль».

Тое, што вытворчыя магутнасці гэтага прадпрыемства сёння выкарыстоўваюцца неэфектыўна, — факт відавочны. Рашэнне наконт будаўніцтва Лідскай металабазы было прынята яшчэ за савецкім часам. Меркавалася, што ёй будзе належаць галоўная роля ў забеспячэнні патрэб вобласці металапрадукцыяй. Аднак сённяшнія рэаліі такія, што многія прадпрыемствы купляюць яе напрамую, на гэтым рынку працуе шмат камерцыйных структур, а доля паставак металу сістэмай канцэрна «Белрэсурсы» мізэрная. Як паведаміў рэдакцыі намеснік генеральнага дырэктара канцэрна В. Хадыка, «пры патэнцыяле выканання сярэднямесячнага тавараабароту па спецыялізацыі «Лідааптгандлю» ў 100 мільярдаў рублёў фактычны тавараабарот не перавышае 2,2 мільярда рублёў у месяц. Поўная загрузка вытворчых магутнасцяў «Лідааптгандлю» можа забяспечыць стварэнне ў горадзе звыш 200 новых рабочых месцаў». Што ж для гэтага патрэбна?

Канцэрн «Белрэсурсы» паставіў задачу значна павялічыць пастаўкі металапрадукцыі спажыўцам рэспублікі. Каардынацыя гэтай работы будзе ажыццяўляцца на падставе праграмы «Метал» — тут і вывучэнне асартыментнай патрэбнасці ў металапрадукцыі спажыўцоў, кан'юнктуры рынку, цэн, і стварэнне ў Мінску спецыялізаванага аптовага рынку і яго філіялаў па абласцях. Ужо пераўтвораны ў самастойныя прадпрыемствы з правам юрыдычнай асобы некаторыя былыя металабазы. Гэта дазволіла павялічыць тавараабарот і прыбытак ад гаспадарчай дзейнасці, ліквідаваць ранейшыя страты, стварыць дадатковыя рабочыя месцы.

Канцэрн «Белрэсурсы» лічыць, што ААТ «Гроднааптгандаль» і самастойнае акцыянернае таварыства «Лідаметалбудгандаль», якое ствараецца шляхам выдзялення яго з саставу «Гроднааптгандлю», валодаючы ўсім неабходным абсталяваннем для работы з металапрадукцыяй, змогуць знайсці самастойныя рашэнні, формы і метады працы для выканання статутных задач, накіраваных, у першую чаргу, на работу па забеспячэнню бюджэтнай сферы, насельніцтва і таваравытворцаў... Акрамя таго, стварэнне самастойнага акцыянернага таварыства «Лідаметалбудгандаль» спросціць звённасць кіравання, яго кіраўнік стане членам спецыялізаванай камісіі савета канцэрна «Белрэсурсы» па пастаўках металапрадукцыі для патрэб рэспублікі і рэгіёна. А работа прадстаўнікоў дзяржавы, якія прызначаюцца канцэрнам «Белрэсурсы» ў органы кіравання ААТ «Лідаметалбудгандаль» і працуюць на вызваленай аснове, дазволіць забяспечыць эфектыўнае кіраванне дзяржаўным пакетам акцый таварыства».

За стварэнне адкрытага акцыянернага таварыства «Лідаметалбудгандаль» вышэйпамянёным шляхам на сходзе прагаласавалі два работнікі канцэрна — прадстаўнікі дзяржавы ў ААТ «Гроднааптгандаль», якім перададзены ў кіраванне дзяржаўны пакет акцый — 74,6 працэнта ад агульнай колькасці. Гродзенцы галасаваць адмовіліся. Чаму? Няўжо справа ў нейкіх асабістых інтарэсах кіраўнікоў таварыства і яны падштурхоўваюць да процістаяння з канцэрнам сваіх падначаленых? Мяркуйце самі. Лідскае прадпрыемства будавалася з 1991 па 1995 год з прыбытку «Гроднааптгандлю», што не дазваляла апошняму развіваць уласную сацыяльную сферу і абнаўляць асноўныя фонды гродзенскай базы, якія і фізічна, і маральна зношаныя на 75 працэнтаў. Па ініцыятыве калектыву «Гроднааптгандлю» не з'явіўся яшчэ адзін «мёртвы помнік» незавершанага будаўніцтва. Да таго ж доўг лідскага прадпрыемства акцыянернаму таварыству складае звыш 10 мільярдаў рублёў.

Дарэчы, лідчане на сходзе працоўнага калектыву выказаліся супраць «разводу» з ААТ «Гроднааптгандаль». Так, перспектывы пасля непасрэднага падпарадкавання канцэрну абяцаюць нядрэнныя. Аднак чаму нельга наладзіць узаемавыгаднае супрацоўніцтва паміж цэнтрам і рэгіёнамі ў рамках існуючай структуры? Гэта пытанне неаднаразова гучала падчас васьмігадзінных дэбатаў у Гродне. І яшчэ аргумент: выдзяленне «Лідааптгандлю» з саставу гродзенскага акцыянернага таварыства з непасрэдным падпарадкаваннем канцэрну «Белрэсурсы» супярэчыць умовам уваходжання ААТ «Гроднааптгандаль» у канцэрн.

Пасля сходу Міністэрства па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю і прыватызацыі паведаміла, што «канцэрн «Белрэсурсы», даручаючы прадстаўнікам дзяржавы ў органах кіравання ААТ «Гроднааптгандаль» галасаваць на сходзе акцыянераў за рэарганізацыю таварыства, дзейнічаў неправамерна».

Дзяржаўныя акцыі перададзены канцэрну толькі ў аператыўнае кіраванне, без права распараджэння імі. Таму, на думку Міндзяржмаёмасці, «рашэнні аб ануляванні ці раздзяленні (зліцці) пакетаў акцый, якія належаць дзяржаве, знаходзяцца ў кампетэнцыі Савета Міністраў».

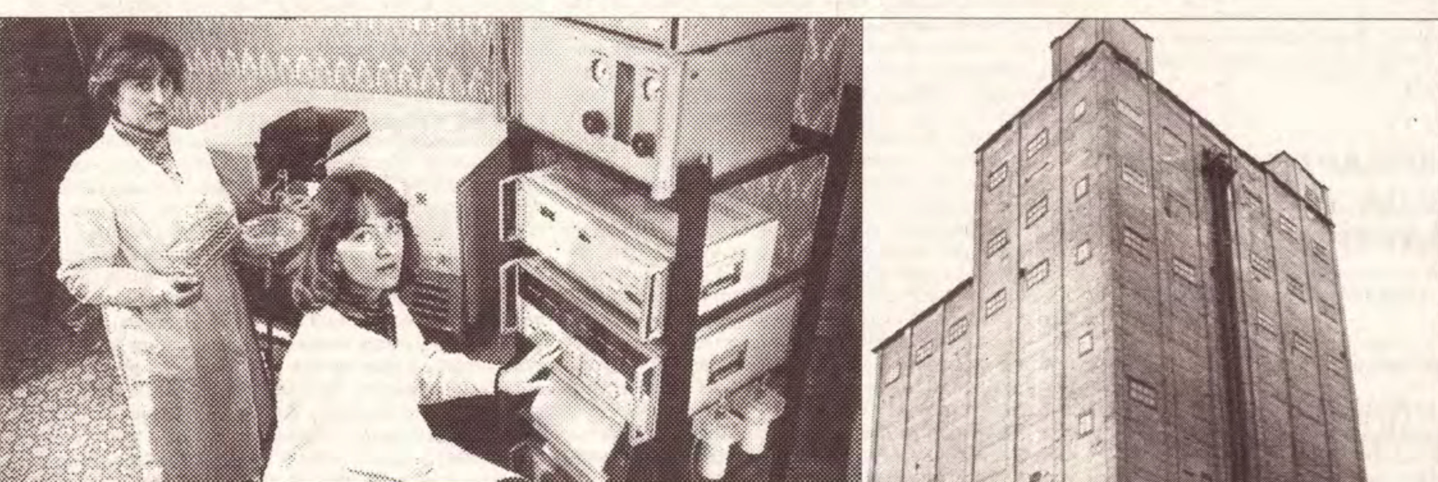
Што датычыцца пазіцыі Гродзенскага аблвыканкама, дык яна не змянілася — мясцовая ўлада «падтрымлівае думку аб магчымасці рэалізацыі планаў канцэрна «Белрэсурсы» без раздзялення акцыянернага таварыства «Гроднааптгандаль».

Чакаецца, што неўзабаве работнікі «Гроднааптгандлю» і прадстаўнікі канцэрна зноў сустрэнуцца ў горадзе над Нёманам, каб сярод іншых зноў абмеркаваць і вышэйпамянёную праблему. Хочацца пажадаць калегам узаемапавагі і ўліку аргументаў кожнага. Напэўна, толькі на такім шляху магчымы станоўчы вынік.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ПАСЛЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЙ НАРАДЫ Ў ГРОДНЕ

ГЭТЫ «ВЯТРАК» НАКОРМІЦЬ НЕ АДНУ ВЁСКУ

Успомніце класічную карціну: вясковы млын махае крыламі, да яго выстраілася чарга фурманак, з шырокіх дзвярэй забеленыя мужыкі выцягваюць белыя мяхі... Усё радзей убачыш такі настальгічны сюжэт. Млыноў паменела, ды і возяць у асноўным не фурманкамі, а машынамі — калгаснае збожжа на камбінаты-гіганты.

Аматарам выпечкі ўласных караваяў пайшлі насустрач на Жабінкаўскім камбікормавым заводзе: паставілі для іх міні-млын. Не, не прастойвае. На месяц наперад мясцовыя жыхары запісваюцца.

Дзе млын, там і пякарня. Таксама «міні». На гэтым тыдні першую партыю свайго хлеба хочуць паспытаць.

На рэспубліканскай нарадзе па праблемах аграпрамысловага комплексу ў Гродне выразна і патрабавальна гаварылі пра забяспечанасць сельскай гаспадаркі паўнацэннымі і таннымі камбікармамі. На жабінкаўскім заводзе лічаць, што прамы шлях да гэтага — тэхнічнае пераўзбраенне. Тут вядуць поўную камп'ютэрызацыю вытворчых працэсаў, якая дазволіць гарантавана кантраляваць якасць.

Сказаць, што ўдасканальваецца тэхналогія вытворчасці — амаль нічога не сказаць: яна істотна абнаўляецца. Усе ведаюць, як выглядаюць кукурузныя палачкі. На лініі экструдзіравання зерня пад ціскам з ім адбываецца тое ж самае, пасля чаго значна павялічваецца пажыўная каштоўнасць. Яшчэ на адной лініі ў камбікармы ўводзяцца мікакарбы, якія

заглушаюць найменшыя праявы плесні і садзейнічаюць доўгаму захоўванню. А дабаўка энзімаў забяспечыць лепшае засваенне камбікармоў жывёлай і птушкай.

Намеснік дырэктара Надзея Гутар расказвае, што зерня мясцовых калгасаў і саўгасаў не хапае, вымушаны закупляць у суседніх рэспубліках. А яшчэ шрот сланечніку, рыбную муку, прэміксы. Канечне, адбіваецца на цане. Праўда, зараз «пусцілі» на свае плошчы камерцыйную фірму, і яна ўстанавіла лінію для перапрацоўкі сланечніку. Так што будуць з уласнымі алеем і шротам, змогуць збалансаваць асноўную прадукцыю па пажыўнасці.

Закончым тым, з чаго пачалі — клопатам пра сялянскае падвор'е. Пакуль што завод прадае мясцоваму насельніцтву прыкладна 5 працэнтаў сваіх канцэнтратаў.

— Але адчуваем, што попыт на іх расце, бо хлебам стала нявыгадна карміць жывёлу, і мы гатовы павялічыць долю прадукцыі для рэалізацыі прыватнаму сектару, — гаворыць Надзея Георгіеўна. — У нас ёсць свой фірменны магазін у Жабінцы, а ў Брэсце і раёне курсіруе аўталаўка. Практыкуем і рэалізацыю праз сельскія Саветы, у рознічным гандлі.

На здымках:

1. Тэхнік-тэхнолаг Марыя ЯКАВУК (злева) і ўрач-таксіколаг Святлана КАРАБАН за ўстаноўкай для вызначэння наяўнасці соляў цяжкіх металаў.

2. Апаратчыца Таццяна БАРСУКОВА.

3. Ідзе адгрузка гатовай прадукцыі.

Уладзімір БЯРЭЗІН, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

АЎТАРЫТЭТ БАНКА

У нядаўнім інтэрв'ю нашай газеце дырэктар Цэнтра банкаўскіх даследаванняў пры Асацыяцыі камерцыйных банкаў Міхаіл Кавалёў, аналізуючы дзейнасць банкаўскай сістэмы, прывёў у прыклад некалькі вядучых банкаў, якія ў значнай ступені ўплываюць на фінансавае становішча краіны. І першым сярод іх ён назваў АК «Белпрамбудбанк».

Менавіта гэта выказванне знаўцы банкаўскай справы прыйшло на думку ў час нядаўняга сходу акцыянераў гэтага банка, на якім давялося прысутнічаць. Слухаючы даклады генеральнага дырэктара Мікалая Ракава, старшыні праўлення Леаніда Калугіна, выступленні прамоўцаў, даводзіцца канстатаваць, што старэйшы банк рэспублікі (у жніўні гэтага года Белпрамбудбанку споўніцца 75 гадоў) і сапраўды з'яўляецца вядучым у сваёй галіне. Пра гэта сведчаць і вынікі работы за мінулы год.

Не варта лішні раз падкрэсліваць, у якіх няпростых эканамічных умовах знаходзіцца народная гаспадарка краіны і найперш — прамысловасць. Дарэчы, Белпрамбудбанк якраз абслугоўвае каля 80 працэнтаў прамысловых прадпрыемстваў краіны, прычым найбольш буйных, пастаянна аказвае ім неабходную фінансавую падтрымку. І якія ж асноўныя вынікі развіцця банка за мінулы год?

Летась намаганні банка былі сканцэнтраваны на нарошчванні рэсурснай базы з тым, каб забяспечыць патрэбнасці прадпрыемстваў і арганізацый у крэдытах для набыцця энерганосьбітаў, сыравіны, камплектуючых вырабаў, папаўнення абаротных сродкаў, а таксама на інвестыцыйныя мэты, звязаныя з мадэрнізацыяй вытворчасці і павышэннем якасці прадукцыі.

Многае зроблена па павышэнню агульнай сумы капіталу банка, якая вырасла больш як удвая і склала на 1 студзеня гэтага года 1.311.733 мільёны рублёў, а статутны фонд за гэты час вырас на 45.968,6 мільёна рублёў і склаў 95.911,2 мільёна рублёў (або 2,8 мільёна ЭКЮ).

Для падтрымання ў структуры мабілізаваных рэсурсаў долі сродкаў насельніцтва банк прыняў меры па забеспячэнню канкурэнтаздольнага ўзроўню працэнтных ставак, магчымасці штомесячнага атрымання даходу па доўгатэрміновых укладах і размяшчэння грашовых сродкаў на прымальныя для ўкладчыкаў тэрміны. Для большай прыбытковасці ўкладчыкам тэрміновых дэпазітаў выплачваўся дадатковы даход у выглядзе выйгрышаў, за кошт прыбытку банка пачалася выплата кампенсацый ветэранам вайны, як сацыяльнанеабароненай катэгорыі ўкладчыкаў. А таму банк не толькі захаваў сваіх ранейшых укладчыкаў, але і прыцягнуў новых. У выніку больш як 476 тысяч іх даверылі банку 1032 мільярды рублёў, або на 32 працэнты больш, чым летась.

Пэўная работа праведзена і па далейшаму ўдасканаленню крэдытнай палітыкі банка. Аб'ём крэдытных укладанняў Белпрамбудбанка ў эканоміку краіны летась склаў 12.540,1 мільярда рублёў. У параўнанні з 1996 годам аб'ёмы выдадзеных крэдытаў выраслі на 4399,4 мільярда рублёў, або на 54 працэнты. У асноўным яны накіроўваліся на крэдытаванне інвестыцыйных праектаў і мадэрнізацыю вытворчасці, крэдытаванне дзяржаўных праграм па фінансаваму аздараўленню і стабілізацыі работы прадпрыемстваў, забеспячэнне разліку за энергарэсурсы.

Выключную ролю Белпрамбудбанка ў стабілізацыі вытворчасці адзначыў генеральны дырэктар Баранавіцкага баваўнянага аб'яднання Сяргей Руцкі. У неймаверна цяжкіх умовах, у якіх апынулася летась буйнейшае прадпрыемства галіны, 200-мільярдны крэдыт банка, па словах Сяргея Барысавіча, з'явіўся для шматтысячнага калектыву менавіта тым выратавальным кругам, з дапамогай якога ўдалося ўтрымацца на плаву. У выніку гэтай дапамогі калектыў змог разлічыцца за сыравіну, папоўніць абаротныя сродкі і пагасіць даўгі.

З падзякі ў адрас Белпрамбудбанка пачаў сваё выступленне і генеральны дырэктар «Гомсельмаша» Валерый Жмайлік. І тут з дапамогай шматмільярдных банкаўскіх крэдытаў удалося палепшыць справы.

У цэлым жа сход акцыянераў яшчэ раз прадэманстраваў, што праводзімая крэдытная палітыка Белпрамбудбанка садзейнічала эканамічнаму росту базавых галін народнай гаспадаркі і нарошчванню аб'ёмаў вытворчасці ў сферы сярэдняга і малога бізнесу.

Выдзяляючы крэдыты на развіццё эфектыўных і грамадска значных вытворчасцяў, далейшае расшырэнне выпуску канкурэнтаздольнай прадукцыі, на будаўніцтва жылля і сацыяльна значных аб'ектаў, банк тым самым выконваў і выконвае ўскладзеныя на яго задачы. А ўсё гэта разам узятае садзейнічае росту яго аўтарытэту.

Уладзімір ГОЙТАН.

Тры пытанні да чытача

Васіль БАРАНАЎ, супрацоўнік Савета Бяспекі:

«Звязда» выяўляе шырокае поле думак»

— Чаму вы чытаеце «Звязду»?

— Па-першае, газета мае зносіны з насельніцтвам Рэспублікі Беларусь на нацыянальнай мове. Форма зносінаў — даступная, простая, зразумелая людзям. У газеце, што таксама прыцягвае да «Звязды», адсутнічаюць крайнасці ў пазіцыі выдання. Інфармацыйны бок знаходзіцца ў гарманічным спалучэнні з эканоміка-палітычным аналізам стану спраў у краіне. Газета досыць рэальна ацэньвае падзеі, што адбываюцца ў Беларусі. Да таго ж «Звязда» — старэйшая газета, якая ўстойліва адлюстроўвае гістарычныя працэсы. З гэтага пункту гледжання калектыў рэдакцыі спрацоўвае выдатна.

Што датычыцца мовы, то вельмі імпануе, падабаецца, што газета на пераломным этапе не дапусціла шарахання ва ўласных падыходах да моўнай палітыкі. «Звязда» паслядоўна, настойліва, трывала, калі можна так сказаць, адлюстроўвае інтарэсы людзей, якія размаўляюць па-беларуску. І разам з тым побач з доказамі каштоўнасці беларускай мовы ваша выданне пакідае іншым права выбару.

Такім чынам, тры важкія кампаненты проста прымушаюць мяне асабіста быць чытачом «Звязды»: рэальнае інфармацыйнае задавальненне цікаўнасці людзей, ненавязлівы клопат пра беларускую мову, рэальная ацэнка сітуацыі ў краіне.

— [illegible]

— «Звязда» выяўляе шырокае поле думак. [illegible] Шырокі палітычны спектр задзейнічаны пры ўмове, што вы не апускаецеся да зневажальных меркаванняў, не праяўляеце перакосаў у адлюстраванні праблем развіцця дзяржавы.

— Што не падабаецца ў «Звяздзе»?

— Так, асобныя матэрыялы не падабаюцца. Болей увагі праблемным пытанням у развіцці нашай прамысловасці, сельскай гаспадаркі. Некаторыя сацыяльныя з'явы не набываюць праграмнага гучання. Мала адлюстраваць урадавае рашэнне, указы і г. д. Вызначце для чытача перспектыву. Патрэбна больш рацыянальнае бачанне нашай краіны ў развіцці. У газеце павінны, на мой погляд, прысутнічаць завершаныя аналітыка-прагназіруючыя моманты.

Некалькі слоў па-за межамі вашага «падабаецца» ці «не падабаецца». Пра БНР, сённяшнія падзеі вакол 80-годдзя яе абвяшчэння. Ніхто не адмаўляе БНР як гістарычную з'яву на пэўным часавым адрэзку. Але ў апошніх мітынгах прагледжваецца зварот да гістарычнай падзеі як спосаб жыцця, існавання асобных палітыкаў, асобных людзей. Ніводзін фрагмент, безумоўна, не знікае з гісторыі. Але нельга перабольшваць значэнне аднаго фрагмента, аднаго звяна. На сучаснасць уплывае цэлы ланцуг гістарычных звёнаў. Нельга сыходзіць ад рэальнага жыцця, акцэнтуючы [illegible]

Запісаў Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ТЭЛЕФОННАЯ ТЭРАРЫСТКА — НА ЛАВЕ ПАДСУДНЫХ

Горацкай міжрайпракуратурай завершана следства і крымінальная справа накіравана ў суд па абвінавачванню Н. Сарокінай па арт. 201, ч. 1 КК Рэспублікі Беларусь (хуліганства), якая, знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення, пасля сваркі з дачкой, з мэтай сарваць сустрэчу выпускнікоў у школе ў в. Аніковічы, куды накіроўвалася яе дачка, зрабіла загадзя выдуманае паведамленне ў Горацкі ГРАУС аб тым, што школа замініравана і рыхтуецца яе выбух.

Аляксей ТАРАНАЎ,
прэс-цэнтр Пракуратуры Беларусі.

У БАБРУЙСКУ ЛІКВІДАВАНЫ ЯШЧЭ АДЗІН ПАДПОЛЬНЫ ЗАВОД

Яшчэ адзін падпольны міні-завод па вытворчасці фальсіфікаванай гарэлкі выявілі супрацоўнікі УУС Бабруйскага гарвыканкама. Прадпрымальныя дзялкі займаліся яе вырабам у адной з кватэр шматпавярховага дома, які знаходзіцца ў цэнтры горада.

У ходзе аперацыі было канфіскавана 120 бутэлек падробленага моцнага напітку і сорак літраў спірту пакуль яшчэ не ўстаноўленых экспертызай якасці і паходжання. Тут жа выяўлена 3500 этыкетак гарэлкі «Расійская», «Асобая», «Сталічная», «Стараславянская», а таксама некалькі соцень алюмініевых коркаў, два самаробныя прыстасаванні для іх закаркоўвання і шмат пустых бутэлек. Адначасова на міні-рынках горада канфіскавана гарэлка гэтай жа вытворчасці.

Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ва УУС Бабруйскага гарвыканкама, у мінулым годзе ў горадзе было ліквідавана чатыры аналагічныя падпольныя заводы па вытворчасці падробленай гарэлкі. А ў гандляроў з-пад крыса за студзень-люты гэтага года канфіскавана больш як дзве тысячы бутэлек фальшывага спірту.

Мікалай НАЗАРОВІЧ, БЕЛТА.

Адстаўка Чарнамырдзіна адкрывае вакансію...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Да таго ж цяпер выбіта ідэалагічная аснова ў чакаемай усерасійскай стачкі. І Ельцын, разумеючы гэта, не захацеў аслаблення ўласнай пазіцыі. Акрамя таго, прэзідэнт адправіў урад у адстаўку і тым самым зняў яго справаздачу.

Ёсць і іншая версія. Паводле яе, Ельцын можа распусціць Дзярждуму і застацца ў вачах расіян моцным уладаром. У сённяшняй сітуацыі нельга выключаць, што да адстаўкі мае адносіны Барыс Беразоўскі. Мяркую, без яго ўдзелу тут не абышлося. Таму паўстае пытанне: якім жа будзе састаў новага ўрада?

Я мяркую, што больш рэальная першая версія. Днямі я быў у Думе. Адчувалася, што ў парламенце вельмі моцныя антыўрадавыя настроі. На адзінай глебе ішла змычка камуністаў, «яблычнікаў» і нават ліберал-дэмакратаў. Што да будучага Віктара Чарнамырдзіна, дык мне здаецца, з ім будзе так, як некалі з Філатавым: спачатку нібы пакінулі пры справах, а сёння ўжо ніхто не ведае, дзе той Філатаў».

На думку В. Драко, далейшы лёс беларуска-расійскіх адносінаў будзе непасрэдна залежаць ад таго, хто прыйдзе ў новы ўрад. «Але і пры гэтым ужо зараз паўстае пытанне з кіраўніком Выканкама Саюза Беларусі і Расіі, які ўзначальваў да гэтага часу Віктар Чарнамырдзін. Таму вялікае значэнне будзе мець тое, хто зойме і гэтую пасаду».

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

Туберкулёз — навала XXI стагоддзя?

Кожную секунду ў свеце адзін чалавек інфіцыруецца туберкулёзам. Кожныя дзесяць секунд памірае хворы на туберкулёз. Штогод гэта страшная хвароба забірае жыцці 3 мільёнаў чалавек, у тым ліку 100 тысяч дзяцей. 24 сакавіка Сусветная арганізацыя аховы здароўя праводзіць Сусветны дзень барацьбы з туберкулёзам.

Апошнім часам у Беларусі гэта хвароба актывізавалася. Па каментарыі «Звязда» звярнулася да галоўнага фтызіятра рэспублікі, дырэктара НДІ пульманалогіі і фтызіятрыі Валянціна Баршчова.

За апошнія 7 гадоў захворваемасць на туберкулёз па рэспубліцы ўзрасла на 70 працэнтаў і складае 52,8 на 100 тысяч насельніцтва. За мінулы год было выяўлена 5400 хворых на туберкулёз. Павелічэнне захворваемасці адзначаецца не толькі ў нашай краіне, але і ва ўсім свеце. У суседняй Расіі захворваемасць складае 77 на 100 тысяч насельніцтва, у Прыбалтыцы — 70, ва Украіне — 43—45. Узрастае колькасць хворых на туберкулёз і ў Польшчы, Венгрыі, Індыі, нават у Злучаных Штатах.

Часткова такі рост захворваемасці ў рэспубліцы можна растлумачыць павелічэннем выяўляемасці.

Туберкулёз — сацыяльная хвароба. Шукаць яе карані трэба сярод сацыяльных нізоў насельніцтва. Расце колькасць бамжоў. Садзейнічаюць росту захворваемасці мігранты, былыя зняволеныя (захворваемасць сярод былых «зэкаў» — 1500 на 100 тысяч!) Адбіваюцца наступствы аварыі на ЧАЭС, зніжэнне імунітэту, нестабільнае эканамічнае становішча.

У рэспубліцы 405 флюарографаў. Працэнтаў на 40—50 яны ўжо маральна састарэлі. Трэба іх мяняць (асабліва перасовачныя), а гэта зноў грошы, і немалыя. Увогуле лячэнне аднаго нававыяўленага хворага на туберкулёз каштуе дзяржаве прыкладна 2 тысячы долараў, а хранічнага хворага — 25 тысяч долараў. Таму ранняя дыягностыка дазваляе і зменшыць рызыку, і зэканоміць дзяржаўныя грошы.

Што датычыцца лячэння, то апошнім часам яно стабілізавалася. Лекаў дастаткова, ложкавы фонд, кадры мы здолелі захаваць. Так што ўсё неабходнае для працы ў нас ёсць. У мінулым годзе было выяўлена 5400 хворых, і кожны трэці з іх — бактэрыявыдзяліцель. (Згодна з інфармацыяй СААЗ, адзін такі хворы на працягу года можа інфіцыраваць 10—15 чалавек. — **С. П.**) Нам удалося павялічыць паказчык спынення выдзялення бактэрый у выніку лячэння да 93 працэнтаў. Стабілізавана захворваемасць дзяцей і падлеткаў на туберкулёз.

Сёння краіне патрэбен закон, які б абараняў нас ад туберкулёзу. Урачы павінны мець правы нават у загадным парадку прыцягваць людзей да абследавання, а тым больш — да лячэння туберкулёзу. Пакуль атрымліваецца так, што хворы можа адмовіцца ад лячэння, спакойна інфіцыраваць іншых людзей, а медыкі нічога не могуць зрабіць.

У мінулым годзе ў Беларусі ад туберкулёзу памёр 571 чалавек.

Каб не падвяргаць сваё жыццё і здароўе лішняй рызыцы, медыкі рэкамендуюць мінімум адзін раз у год флюараграфічнае абследаванне, прытрымлівацца агульных правілаў гігіены, дзецям рабіць прышчэпкі супраць туберкулёзу.

Сяргей ПРОТАС.

І такое бывае

ПАШТОВАЯ ЧАРАПАХА

«Усяго» за 80 дзён дайшло навагодняе віншаванне ад адпраўшчыка да адрасата, якія жывуць на адной вуліцы ў цэнтры Масквы — Малой Броннай.

Канверт, адпраўлены дачкой карэспандэнта «Інтэрфакса» 29 снежня, дайшоў да адрасата 18 сакавіка. Дамы адпраўшчыка і атрымальніка пісьма знаходзяцца на адлегласці 100 метраў і абслугоўваюцца адным паштовым аддзяленнем нумар 104. Разам з тым гэта далёка не рэкорд, адзначаюць знаткі. Нядаўна ў Францыі пісьмо ішло да адрасата больш як 20 гадоў.

ІНТЭРФАКС.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ДНЯПРО ЎЗДЫХНЕ НА ПОЎНУЮ МОЦ?

Як паведамілі «Звяздзе» ў Пасольстве Рэспублікі Беларусь ва Украіне, днямі ў прадстаўніцтве ААН у Кіеве прайшло абмеркаванне праектаў аздараўлення Дняпра. Гэты водны масіў з'яўляецца трэцяй па велічыні ракой Еўропы: вадазбор яе басейна ў межах Беларусі мае плошчу 116,4 кв. км, што складае 56,5 працэнта тэрыторыі краіны, дзе пражывае звыш 60 працэнтаў насельніцтва (6,1 мільёна чалавек). Мясцовая прамысловасць гэтага рэгіёна забяспечвае 2/3 валавой прадукцыі ў Беларусі.

Таму нездарма наша дэлегацыя, у саставе якой былі намеснік міністра прыродных рэсурсаў і навакольнага асяроддзя А. Апацкі і Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Беларусь ва Украіне В. Курашык, разам з прадстаўнікамі ААН, Канады і Украіны прыняла самы непасрэдны ўдзел у абмеркаванні праектаў аздараўлення ракі Днепр, выступіла ў яго падтрымку і выказала гатоўнасць Беларусі і надалей актыўна працаваць у гэтым накірунку.

ДАТЫ

ПАПРОКІ ГІСТОРЫІ

80 гадоў таму, 25 сакавіка 1918 года, была зроблена першая ў новай гісторыі спроба стварыць незалежную беларускую дзяржаву. І хоць спроба атрымалася не зусім удалая — абвешчаная Беларуская Народная Рэспубліка праіснавала ўсяго некалькі месяцаў — яна аказала немалы ўплыў на далейшы лёс дзяржаўнасці Беларусі.

Заснавальнікаў БНР часам дакараюць за тое, што яны аб'явілі пра незалежнасць ва ўмовах нямецкай акупацыі, што карысталіся падтрымкай акупацыйных уладаў. Але ці магло быць па-іншаму ў той сітуацыі, калі амаль уся Еўропа была ахоплена полымем першай сусветнай вайны? Стваральнікі Беларускай Народнай Рэспублікі не выдумлялі нейкага спецыфічнага шляху — яны паспрабавалі стаць на тую ж дарогу, па якой у 1917—20 гадах пайшлі амаль усе народы Усходняй Еўропы. На руінах Расійскай імперыі, ахопленай рэвалюцыяй і ваеннай разрухай, адна за адной абвясцілі пра сваю незалежнасць Фінляндыя, Польшча, Эстонія, Літва, Латвія. Услед за імі такія ж спробы былі зроблены дэмакратычнымі незалежнымі сіламі ва Украіне, у Арменіі, Грузіі і Азербайджане.

Падобныя працэсы шпаркімі тэмпамі адбываліся і на абломках другой еўрапейскай імперыі — Аўстра-Венгерскай. На парозе незалежнасці стаялі народы Югаславіі, Чэхаславакіі, Венгрыі. Рыхтаваліся да аб'яднання румыны. Уся еўрапейская карта на працягу двух-трох гадоў была перакроена зусім па іншаму прынцыпу, які прыйшоў на змену ўстарэлым ідэям дзяржавы-імперыі.

Тады, у 1918-м, Беларусь натуральным чынам стала састаўной часткай гэтага агульнаеўрапейскага працэсу. Як натуральным на той час было і тое, што амаль усе новыя незалежныя дзяржавы ўтвараліся менавіта там, дзе да таго на працягу чатырох гадоў грымела вайна.

Цяжка сказаць, як склаўся б далейшы лёс Беларусі, калі б не тая кароткая незалежніцкая вясна 1918 года. Не сакрэт, што многія бальшавіцкія лідэры не жадалі глядзець на беларусаў як на самастойную нацыю і абмяркоўваць саму праблему беларускай аўтаноміі ў саставе камуністычнай Расіі. Сам факт стварэння БНР і кароткая гісторыя дэмакратычнай рэспублікі непасрэдным чынам паўплывалі на тое, што бальшавікі палічылі патрэбным (нягледзячы на яўнае супраціўленне ва ўласных шэрагах) лічыцца з нацыянальнымі пачуццямі беларусаў.

У пэўным сэнсе створаная 1 студзеня 1919 года БССР — гэта працяг БНР. Як відавочным працягам Савецкай Беларусі з'яўляецца сённяшняя незалежная Рэспубліка Беларусь. У снежні 1991 года наша рэспубліка дэ-факта стала самастойнай дзяржавай толькі дзякуючы свайму статусу саюзнай рэспублікі.

Напэўна, у беларускага народа лёс склаўся б іначай, калі б тады, 80 гадоў таму, БНР здолела ўтрымацца на нагах і замацаваць абвешчаную незалежнасць. Але гісторыя не ведае ўмоўнага ладу. Яна распарадзілася так, што на працягу амаль усяго XX стагоддзя нашаму народу суджана было ісці да сваёй незалежнасці, спрабуючы розныя шляхі, збіваючыся са сцежкі, эксперыментуючы і памыляючыся.

Бессэнсоўна кідаць камяні ў тое мінулае, з якога ўсе мы родам, з якога родам наша дзяржава. Увогуле, эмацыянальныя ацэнкі пры характарыстыцы тых або іншых гістарычных падзей — адзнака маладосці нашай краіны, прымета таго, што некалькі пакаленняў глядзяць на нядаўняе мінулае праз прызму ўласных настальгічных пачуццяў. Праз некалькі дзесяцігоддзяў (калі толькі нашай краіне суджана захаваць сваю незалежнасць), напэўна, усё зменіцца. І нашы дзеці стануць сведкамі тых часоў, калі ў беларускай сталіцы з'явіцца помнік усім, хто ў розны час будаваў дзяржаўнасць і адстойваў годнасць беларусаў — і тым, хто адстойваў ідэалы БНР, і тым, хто ажыццяўляў беларусізацыю, і хто склаў жыццё на франтах другой сусветнай вайны, і хто пасля вайны аднаўляў краіну з руін, і хто ў 90-ых спрабаваў стварыць новую краіну — годную і паважаную ў свеце, заможную і незалежную.

Гэты помнік прымірэння калі-небудзь у Мінску з'явіцца — але да таго часу сплыве нямала вады. І нашы нашчадкі абавязкова навучацца глядзець на мінуўшчыну з павагай, без нянавісці і іншых празмерных эмоцый.

Валянцін ЖДАНКО.

ПАЛКОЎНІК СТАЎ ЗАСЛУЖАНЫМ

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі за значны ўклад у развіццё культуры, стварэнне высокамастацкіх паэтычных твораў галоўнаму рэдактару рэдакцыі і выдавецтва газеты «Во славу Родины» палкоўніку **САКАЛОЎСКАМУ Рыгору Васільевічу** прысвоена ганаровае званне «Заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь».

Палкоўнік Р. В. Сакалоўскі — дэсантнік, журналіст, паэт — ужо не адзін год узначальвае калектыў рэдакцыі галоўнай газеты Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь. За час службы давялося не толькі даведацца, які смак армейскага хлеба, але і панюхаць афганскага пораху. А яшчэ Рыгор Васільевіч піша душэўныя вершы — аб службе, аб жыцці і, вядома ж, аб каханні. У Беларусі ім выпушчана некалькі паэтычных зборнікаў, у садружнасці з беларускімі кампазітарамі створаны цудоўныя песні.

Віншуем, калега, і жадаем новых поспехаў і ўдач.

❑

За вялікі асабісты ўклад у развіццё навукі намесніку старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу **Руслану Міхайлавічу ІГНАЦІШЧАВУ** прысвоена ганаровае званне «Заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь».

Указы падпісаны 18 сакавіка 1998 года.

БЕЛТА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ДЗЁН

● **Прэзідэнт Расіі Б. Ельцын** на ўчарашняй нарадзе ў Крамлі з кіраўніцтвам сваёй адміністрацыі даў высокую ацэнку рабоце двух міністраў — абароны і замежных спраў — Сяргеева і Прымакова. Як адзначыў прэс-сакратар Ельцына Ястржэмбскі, выказванне прэзідэнта, магчыма, гаворыць аб яго намеры захаваць за Сяргеевым і Прымаковым іх пасады.

● **Сяргей Кірыенка пачынае сёння кансультацыі па фарміраванню новага ўрада Расіі.** Выступаючы ў прамым эфіры радыёстанцыі «Рэха Масквы», Кірыенка сказаў, што на фарміраванне кабінета яму адпушчаны тэрмін да тыдня. Кірыенка адзначыў, што прэзідэнт Ельцын не ўстанавіў ніякіх рамак па структуры або саставу кабінета, а толькі «сфармуляваў задачы і даў бачанне таго, якім павінен быць урад».

● **Дзяржаўны сакратар ЗША Олбрайт сустракаецца сёння ў Кёльне з міністрам замежных спраў Расіі Прымаковым.** Чакаецца, што асноўнай тэмай перагавораў будзе рашэнне прэзідэнта Ельцына адправіць у адстаўку расійскі ўрад. Учора Прымакоў заявіў, што адстаўка кабінета не азначае змянення знешняй палітыкі Расіі. Дзярждэпартамент ЗША таксама выказаў упэўненасць у нязменнасці расійскай знешняй палітыкі і курсу эканамічных рэформаў. Заўтра Олбрайт і Прымакоў накіруюцца ў Бон для ўдзелу ў пасяджэнні кантактнай групы па былой Югаславіі, на якім будзе абмяркоўвацца сітуацыя ў Косаве.

● **Пачалі галадоўку дзесяткі настаўнікаў трох школ і выхавацеляў дзіцячага сада Слабода-Турынскага раёна Свярдлоўскай вобласці.** У апошні раз яны атрымалі зарплату ў снежні. Раённыя ўлады паабяцалі ў бліжэйшыя дні знайсці сродкі для выплаты запазычанасці, але толькі за студзень.

● **Фільм Джэймса Камерона «Тытанік» атрымаў 11 вышэйшых узнагарод амерыканскага кінематографа**, у тым ліку — за лепшую карціну года і за лепшую рэжысуру. «Оскара» за лепшае выкананне жаночай ролі ўдастоена Хелен Хант, за лепшую мужчынскую ролю — Джэк Нікалсан. Абодва здымаліся ў фільме «Лепш не бывае». У намінацыі «лепшая актрыса другога плана» перамога дасталася Кім Бесінджэр за ролю ў фільме «Лос-Анджэлес. Канфідэнцыяльна». «Оскара» ў катэгорыі «лепшы акцёр другога плана» ўдастоены Робін Уільямс, які здымаўся ў фільме «Разумніца Уіл Хантынг». 70-я штогадовая цырымонія ўручэння ўзнагарод праходзіла ў Лос-Анджэлесе ў зале «Шрайн аўдыторыум». Па тэлебачанні яе глядзелі каля мільярда чалавек у 125 краінах.

● **МЗС Японіі атрымала запэўніванні з Масквы** аб тым, што намечаная на 11—13-е красавіка сустрэча прэзідэнта Расіі Ельцына з прэм'ер-міністрам Японіі Хасімота адбудзецца, нягледзячы на адстаўку расійскага ўрада. Неафіцыйныя перагаворы пройдуць у Японіі.

● **19 дыпламатаў, назначаных ААН, прыбылі ў Багдад,** каб прыняць удзел у рабоце міжнародных інспектараў па разбраенню Ірака. Учора кіраўнік групы інспектараў Рычард Батлер правёў перагаворы з іракскімі лідэрамі. Батлер лічыць, што праверка так званых прэзідэнцкіх аб'ектаў можа пачацца к канцу гэтага месяца.

● **Уплывовы амерыканскі кангрэсмен Гос лічыць, што цяперашняя змена расійскага ўрада з'яўляецца яшчэ адным доказам неабходнасці пашырэння НАТО.** Выступаючы на прэс-канферэнцыі ў Вашынгтоне, Гос, які ўзначальвае камітэт па разведцы Палаты прадстаўнікоў, падкрэсліў, што перспектывы развіцця падзей у Расіі па-ранейшаму няпэўныя.

Паводле паведамленняў інфармацыйных агенцтваў.

Інфарм-кактэйль

Колькасць іскаў, прад'яўленых супрацоўніцамі амерыканскіх кампаній да сваіх работадаўцаў па абвінавачванню ў сексуальных дамаганнях, расце ўнушальнымі тэмпамі. Так, з 1991 па 1997 год яна павялічылася з 6.883 да 15.889. Яшчэ хутчэй павялічваюцца сумы грашовых кампенсацый пры ўладжванні падобных спраў: за тыя ж шэсць гадоў — з 7,1 мільёна долараў да 49,4 мільёна.

ІТАР-ТАСС

Ці могуць у чалавека ўзнікнуць сумненні наконт свайго полу? Калі ў канцы мінулага года ў Бразіліі праводзілася рэгістрацыя выбраннікаў, то 287,7 тысячы чалавекам было цяжка... назваць свой пол. У адпаведнай графе яны напісалі вельмі цьмяна: «нявызначаны».

«Мегаполіс-экспрэс»

Невялікі гарадок Клінтан у штаце Нью-Джэрсі, у якім пражываюць каля двух з паловай тысяч чалавек, нічога агульнага з цяперашнім прэзідэнтам не мае.

Ён атрымаў сваё імя яшчэ ў 1865 годзе ў гонар Дэуіта Клінтана, аднаго з губернатараў суседняга штата Нью-Йорк. Але хвалі сексуальнага скандалу «Монікагейт», у якім прэзідэнт Клінтан з'яўляецца галоўным «героем», дакаціліся і да гэтай амерыканскай глыбінкі. Знайшліся ў заканадаўчай асамблеі штата людзі, якія яўна пад уплывам гэтай гісторыі настойваюць на перайменаванні горада, прапануючы назваць яго Рэйган. Аднак жыхары Клінтана на чале з мэрам — дэмакраткай Эні Макгэхерн супраць гэтага, так што пакуль пытанне застаецца адкрытым.

«Труд»

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск –	6.01	18.31	12.30
Віцебск –	5.50	18.22	12.32
Магілёў –	5.50	18.20	12.30
Гомель –	5.45	18.19	12.34
Гродна –	6.13	18.48	12.35
Брэст –	6.17	18.46	12.29

МЕСЯЦ

Апошняя квадра 21 сакавіка

З 4.13 — 27-я месяцавыя суткі.
З 17.44 Месяц у сузор'і Рыб.

ІМЯНІНЫ

Пр. Феафана, Грыгорыя, Сімяона
К. Марыі, Венчыслава

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца малавоблачнае без ападкаў надвор'е. Тэмпература паветра ў Гомелі — 2—4, Брэсце, Мінску, Віцебску, Магілёве — 3—5, Гродне — 4—6 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў, толькі ўдзень 27-га ў паўночна-заходніх раёнах пройдуць невялікія дажджы. Тэмпература ўначы 26-га — 2—7, 27-га — 0—5 градусаў ніжэй нуля, удзень — 3—8 градусаў цяпла.

РАДЫЁ ДЛЯ ЎСІХ

Пяць гадоў таму, 25 сакавіка 1993 года, у беларускім радыёэфіры ўпершыню прагучалі пазыўныя новай станцыі — радыё Бі-Эй. «Бі-эйшчыкі» з'явіліся першапраходцамі прынцыпова новай для Беларусі формы радыёвяшчання: прамы эфір, аператыўная падача інфармацыі — ад гарадскіх навін да міжнародных падзей, музыка...

Ці не страшна было пачынаць з нуля, кідаць «цёплую» работу на дзяржаўным радыё і ісці ў невядомасць? З гэтага пытання мы пачалі размову з генеральным дырэктарам радыёстанцыі Яўгенам ШАРАШЭЎСКІМ.

● Генеральны дырэктар Яўген Шарашэўскі

● **Іван Мірскі: навіны на любы густ**

● **У студыі — Павел Бараноўскі і гукарэжысёр Леанід Нарушэвіч**

● **Вольга Альварада: радыё Бі-Эй — мой дом...**

— Было такое... Восемдзесят гадоў Савецкай улады прывучылі нас да поўнай прадказальнасці ў жыцці. Прыходзіш на працу, атрымліваеш стабільны аклад, прэміі — ты поўнасцю прыкрыты дзяржавай, і хвалявацца ў гэтым плане няма аб чым. Так што пэўны страх у нас быў. Гэта давялося пераадолець.

— А з чаго ўсё пачыналася?

— Перш за ўсё — з магчымасці зарабляць уласным бізнесам. Неяк, знаходзячыся ў Маскве, я пачуў перадачы радыё Europa plus і задаў сам сабе пытанне: я столькі гадоў працаваў на радыё, а чаму б не паспрабаваць стварыць сваю справу? Паспрабаваў. Атрымалася.

— А як вы падбіралі вядучых музычных праграм, службу навін, тэхнічных работнікаў?

— У асноўным на тым жа Дзяржтэлерадыё, дзе сам працаваў. Усе пачыналі з паўстаўкі на радыё Бі-Эй.

— Ці ўсё атрымалася так, як задумвалася?

— Вядома, не ўсё. Няма мяжы дасканаласці, хацелася б працаваць на ўсю краіну, але гэта пакуль у планах — фінансавыя цяжкасці не дазваляюць. Мне часта задаюць пытанне: на якое кола людзей разлічана радыё Бі-Эй? Заўсёды адказваю — на ўсіх. У нас у Мінску працуюць тры радыёстанцыі, а ў той жа Маскве — цэлых 50. Так што стараемся задаволіць густы разнастайных слухачоў: музыка ўсіх напрамкаў, навіны — на самы розны густ.

«ШТО ДЛЯ ВАС АСАБІСТА ЗНАЧЫЦЬ РАДЫЁ БІ-ЭЙ?»

Павел Бараноўскі, вядучы музычных праграм:

— Гэта пытанне жыцця. Мы ўсе тут людзі крыху хворыя. У плане музыкі. І без эфіру жыць не можам. Радыё — гэта рэч, якая зацягвае. Так што гэта — лад жыцця, спосаб самавыяўлення, выратаванне ад экстрэмальных сітуацый, суму, хандры і г.д.

Сяргей Кузін, праграмны дырэктар:

— Жыць нам зараз няпроста, але мы павінны ўмець праявіць сябе ў любых умовах і імкнуцца да лепшага, дастойнага жыцця. Музыка дапамагае ў гэтым.

Іван Мірскі, служба навін:

— Гэта мая работа і мой другі дом — увесь свой час я праводжу тут — 23,5 гадзіны ў суткі (жарт, вядома, але блізкі да [illegible]). У мяне вельмі абвостранае [illegible]уццё патрыятызму. І калі я бываю за межамі Беларусі і чую не вельмі прыемныя водгукі аб маёй радзіме, заўсёды кажу субяседнікам: усё роўна мы лепшыя за ўсіх. Зразумець гэта мне дапамагла праца на радыё — спачатку на вядомым канале «101,2», а цяпер і тут — на радыё Бі-Эй.

Вольга Альварада, вядучая службы навін:

— За што падабаецца радыё Бі-Эй? За тое, што тут я знайшла сябе і сапраўдных сяброў. За тое, што я выйшла ў эфір, і мяне палюбілі слухачы. За ўсё.

Гутарыла Вольга РАМАНЮК,
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Віншуем з днём нараджэння ***Марыю Міхайлаўну ГНЯЦКО*** *з г. Лунінца. Жадаем моцнага здароўя, будзь заўжды мілай, добрай, ласкавай, шчаслівай. Жадаем радасці зямной, заўжды каб была маладой.*

Тата, Надзея.

Сядзіба

Выпуск № 10 (398)

Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

Прылады, якія аблягчаюць працу

Відаць, кожны, хто пагледзіць на наш малюнак, жахнецца. Гэта ж які трэба мець заробак, каб набыць усё, што паказана! Адзін акучнік-рыхліцель каштуе сёння, як раней дзесятак «жыгулёў» самай прастэйшай мадэлі!

Але не будзем шукаць аналогій, і тым больш разыходжанняў. Мы прывялі ўзоры «механізмаў» для таго, каб людзі ведалі іх «у твар». Многае могуць зрабіць і самі ўмельцы. З прыведзеных трох розных рыдлёвак можна мець адну. Не абавязкова «абцяжарваць» сябе, скажам, пяццю матычкамі. Бадай, хопіць і дзвюх-трох. Ад нечага наогул можна адмовіцца. Напрыклад, ад чатырох граблёў.

І ўсё ж прывядзём назвы агародных прылад, якія паказаны. Пад нумарам 1—3 розныя рыдлёўкі; 2 і 3 — вілка і савочак; 4 і 16 — матычкі рознага прызначэння; пад пятым нумарам — маркёр для разметкі градак; знізу злева № 6 — садовыя вілы; № 7 — рычкі; № 8 — рашпіль; №№ 9—10 — адпаведна калок для пасадак і крючок; № 11 — шнур; № 12 — драўляныя граблі; № 13 — лейка для паліву; № 14 — культыватар з зубамі; № 15 — акучнік (рознай канфігурацыі); № 17 — рыхліцель; №№ 18 і 19 — жалезныя граблі; № 20 — лапа для прапалак; № 21 — сіта.

Карыстацца трэба толькі вострымі і падагнанымі пад сябе інструментамі. Ручкі без сучкоў, трэшчын і розных задзірынак. Гэта і няпрыемна, і прыводзіць да розных траўмаў. Асабліва частыя бываюць мазалі, раны на руках. А колькі рвём адзення! Асабліва трэба быць асцярожным, калі бярэш у рукі вельмі вострыя інструменты. Нельга, напрыклад, класці жалезныя граблі ці матычкі вострымі зубамі ўверх. Не забывайце ручкі нечыстымі, не кладзіце інструмент у траву, пясок і пасадкі, розныя копы і скірды.

Калі працуеце з рыдлёўкай ці вілкамі абавязкова надзявайце глыбокі і цвёрды абутак, а не шлёпанцы і ўвогуле усё лёгкае ці, не дай Божа, басаножкі. Калі знаходзіцеся на сонцы, прыкрывайце галаву чым-небудзь. Калі пасля абеду адпачываеце — не кладзіцеся на зямлю, асабліва на засаваўшыся вільготную.

Пры рабоце на градах чалавек павінен адзяваць абутак, і зручны ў яго інструмент і што перашкаджае. А перашкаджаць можа тонкае ці тоўстае ручка, кароткая ці доўгая. Няручны інструмент — і работнік вымушаны працаваць у няёмкай позе, а таму хутка стамляецца.

Калі работа скончана, усе прылады адмыйце ад зямлі і павешайце для кожнай з іх месца. Ні ў якім разе не кладзіце іх на зямлю, пакідайце пад дажджом. Зберагайце прылады ў сухім месцы. А для таго, каб яны не заржавелі, змажце іх тонкім слоем масла. Будзем прытрымлівацца гэтых простых правілаў — і ваш «машынны парк» заўжды будзе гатовы да «выхаду ў поле».

Праблемы вапнавання

Вапнаванне глебы — неабходнае мерапрыемства. Праводзіцца не радзей чым раз у тры—пяць гадоў. Што ўказвае на кіслотнасць? Жвавае развіццё такіх раслін, як брызка, макрыца, конскае шчаўе, трыпутнік, асака, з'яўленне на агародзе рознай зялёнай цвілі. Аналізы трэба рабіць у спецыяльных лабараторыях аграхімслужбы. Лабараторыі ёсць у кожным раёне. Пазваніце ў аддзяленне «Сельгасхіміі», і вам дадуць адрас.

Кіслотнасць пазначаецца лацінскімі літарамі pH. Калі паказчык ніжэй за лічбу 4, глебы вапнаваць трэба абавязкова, бо нават вялікая доза ўгнаенняў не дасць станоўчага выніку. Карысныя рэчывы будуць пераходзіць у такі хімічны стан, які каранням будзе недаступны. Лічбы ад 5 да 6 указваюць на слабую кіслотнасць, а вышэй за 6,5 — блізкую да нейтральнай. На прысядзібным участку лепш за ўсё мець кіслотнасць 6,5—7,5 (ад слабакіслай да нейтральнай і нават слабашчолачнай).

Пры вапнаванні (самы даступны ў Беларусі прэпарат — даламітавая мука) улічваецца састаў глебы. Калі супясчаная і лёгкагліністая, то колькасць даламітавай мукі меншая. Але ўносіць трэба часцей — праз год. На сярэднягліністай і «цяжкай» даваць яе ў два разы больш, але радзей — адзін раз у тры—пяць гадоў. У любым выпадку 2-3 кілаграмы даламітавай мукі на 10 кв. метраў шкоды не прынясуць. Яны дазволяць так званаму пладароднаму слою глебы страціць агрэсіўную кіслотнасць. Многія элементы сілкавання (у тым ліку і галоўны з іх — фосфар) атрымаюць «вольную» і будуць даступныя для раслін. Кальцый і магній, якія складаюць аснову даламітавай мукі, стануць працаваць на высокі ўраджай.

Што яшчэ можна выкарыстаць для вапнавання, акрамя даламітавай мукі? Такіх дапаможных сродкаў нямала. Гэта і падобная на муку крэйда (мел), попел, гашаная вапна, нават пылападобнае шалупінне курыных і гусіных яек.

Гашаная вапна — вельмі канцэнтраваны хімічны элемент. Яе ўносяць у два-тры разы менш, чым, скажам, даламітавай мукі. Попел утрымлівае многа мікраэлементаў. Але больш за ўсё кальцыю, калію і фосфару. Першы вязак і нейтралізуе глебу. Колькасць попелу (для вапнавання) павялічваюць у пяць разоў у параўнанні з даламітавай мукой. Скажам, калі на 10 кв. метраў уносяць 3 кг даламіту, то попелу трэба ўнесці ўжо пятнаццаць кг. Паўтараем: лепш уносіць вясною, а шалупінне і даламітавую муку — восенню.

Цялеп ці не пад усякую культуру ўносяць вапну? Цялеп ці не пад усякую, закліканы знізіць кіслотнасць. Лепш за ўсё яго рабіць восенню. На кожную гэтую расліну асабліва ўзыходы гэтых культур (лепш за ўсё буракі, капуста). Пад паверхні ўносяць яшчэ 1,5 кг і не варушыць глебу. Зніжэнне кіслотнасці ў бок нейтральнага стану будзе больш павольным, але не ўражвае адзін і бабавыя.

Вясною можна ўносіць даламітку ўжо толькі пад расліны, якія з'яўляюцца асабліва адчувальнымі да кіслотнасці: буракі, капусту. Пры стабільна і адразу рэагуюць на вапнаванне. А вось для большасці культур трэба даваць кальцый пад папярэднікі. Усё ж, як сцвярджалі мы ў выпусках «Сядзібы», невялікая доза (900 г) даламіткі, вапны, мелу, а попелу да літровага ці паўтаралітровага слоіка на 10 кв. метраў бяды не прынясуць. А карысць будзе відавочная. Такія ўгнаенні зноў дзяліць папалам. Першую частку — пад лапату ці плуг, а другую — па паверхні і пабаранаваць жалезнымі граблямі.

Гэта рабіць і на ўчастках, дзе будзе развівацца бульба. Для яе неабходны марганец як мікраэлемент. Залішняе вапнаванне (3 кг на 10 кв. метраў) можа паўплываць на ўраджай цыбулі, агуркоў, морквы і той жа бульбы. Асабліва на ранніх стадыях развіцця.

Перапіска з чытачамі

А. П. Якубовіч, Мастоўскі раён.

На вялікі жаль, Анастасія Пятроўна, але мусім канстатаваць: асабліва ўстойлівых да фітафторы памідораў няма. Толькі адносна: не адразу «з'ядае» хвароба куст, а паступова. Значыць, неабходна абараняць расліны. Сёння даволі ёмкі спіс патрэбных прэпаратаў. Гэта і вядомыя ўсім медны купарвас, і бардоская сумесь, і новыя: рыдаміл (30 г на вядро вады), скор і інш. Перыядычнасць апрацоўкі (на лісточках з'явіліся бурыя плямы) раз у 8—10 дзён. Лепш прэпараты мяняць. Крыху больш стойкія да фітафторы памідоры-гіганты «дэ Барао».

Аляксею Кодзіну, Уздзенскі раён.

Са зместам вашага пісьма мы пазнаёмілі юрыстаў Мінскага абласнога суда. Як кажуць, меркаванні былі самыя палярныя. Але агульная выснова такая: пчолы не павінны прыносіць чалавеку і жывёле нейкіх нязручнасцяў, а тым больш — шкоды. Калі гэта здараецца (ваш выпадак), то вуллі трэба неадкладна змясціць у іншае месца, магчыма, падняць над зямлёй, пакарміць пчол. Пры самых нязначных скаргах прымаць дзейсныя меры да гаспадара. Гэта робіцца ўчастковым міліцыянерам. Складаецца спецыяльны пратакол.

Ірыне Торнай, Маладзечанскі раён.

Каб адказаць на Ваша пытанне, звернемся да нашых брашурак. У № 17 («Паслёнавыя») на стар. 15 чытаем: «Памідоры не вельмі рэагуюць на кіслотнасць глебы, яна можа быць у шырокім дыяпазоне — ад 5,5 ph (кіслая) да 7. І на вапнаванне расліна адразу не адрэагуе, хаця патрабуе і кальцыю, і магнію (па вынасу кальцыю — адна з самых патрабавальных). Таму вельмі важна ўнесці на градку попел — 100—200 г на адзін кв. метр. Яшчэ памідоры вельмі патрабавальныя да фосфару і калію. У кожную ямку даваць дадаткова лыжку-паўтары суперфасфату і сернакіслага калію, лыжку мачавіны. Усё старанна перамяшаць з глебай. У перыяд цвіцення кветкі апрацаваць бураксам ці борнай кіслатой (5 г на 10 літраў вады). Борную кіслату лепш раствараць у гарачай вадзе».

Заўважым яшчэ, што той буракс працуе на некалькі франтоў: лепш завязваюцца плады, дужэе сама расліна, пад яе ўздзеяннем гінуць узбуджальнікі хваробы — найбольш фітафтора.

Многім чытачам

Стан расліны і асабліва лісточкі заўжды «гавораць» дапытліваму селяніну, чаго не хапае нашым любімцам. Звернемся да брашуры № 18 («Замежныя тэхналогіі»). На стар. 20—24 амерыканскі вучоны Мітлайдэр дае кароткі аналіз нягод, якія выклікаюцца няхваткай азоту, фосфару, цынку, медзі г. д. Вось што адбываецца пры недахваце калію: «краі ліста ці лісцяў абпаленыя; бурыя, сухія плямы на лісцях і паміж жылкамі; плады дрэннай якасці; дрэнны рост каранёў; сцябліны збожжавых крыху аслабленыя, каласы хіляцца долу і пазней палягаюць. Карэкцыя: 450 г калію на 45 кв. метраў плошчы грады, пад дождж ці паліў».

А што ўказвае на няхватку бору? Адміраюць верхавыя пупышкі, сцвярджае Мітлайдэр. Семядолі павялічваюцца. Яны становяцца скурыстымі, развіваецца разетачнасць у раёне «галоўнай» пупышкі, сярэдзіна клубняў чарнее. Каб пазбегнуць гэтага, дастаткова ўнесці разам з палівам 20 г борнай кіслаты на тыя ж 45 кв. метраў грады.

Дзе набыць нашы «градкі»? Толькі ў рэдакцыі. Нагадаем, што ў нас ёсць толькі чатыры выданні: № 17 («Паслёнавыя»), № 18 (агарод па-замежнаму), № 19 («Дары саду» — усё пра садаводства), № 21 («Кветкі ля дома, здабыткі ўмельцаў»).

Усе заўважылі, што пошта крыху узняла кошт сваіх паслуг. І мы вымушаны з гэтым лічыцца: адна брашура разам з перасылкай каштуе 6000 руб., а дзве і больш (першая — 5500, а астатнія на ранейшых пазіцыях) — па 5000 руб. Аплачваеце толькі падаражанне перасылкі. Ёсць у нас і пасяўны каляндар Вялічкі. Ён каштуе 3000 руб. і высылаецца толькі з брашурамі.

З любога паштовага аддзялення на разліковы рахунак газеты «Звязда» вышліце перавод з указаннем нумароў брашур. Разліковы рахунак газеты такі: 3012210270016, код 739 у АКБ «Белбізнесбанк» г. Мінска. Адрас газеты: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, «Звязда».

Разборліва ўкажыце зваротны адрас з індэксам, прозвішча, імя і імя па бацьку. Якія брашуры жадаеце набыць (нумары), паведамляйце ў верхняй і ніжняй частцы грашовага пераводу. Як толькі прыйдзе перавод, адразу ж вышлем бандэроль.

Вышлю «дзеткі» гладыёлусаў — 100 штук, кошт 40 тысяч рублёў; насенне грэчкі, проса — па 5 тыс. рублёў, гарбузы — 10 штук 5 тыс. рублёў.

Р. А. ХАЦЯНОВІЧ, вул. Ленінская, 101-4, 211880 Пастаўскі раён. Тэл. 2-83-61.

ПУНКЦІРАМ

Больш пра жанчын, чым пра мужчын

Аднойчы ў тралейбусе моцна ўразіў твар адной дзяўчынкі. Гадоў так шаснаццаці. Столькі нянавісці на квадратны міліметр твару, што мімволі думаеш: каму прызначана?

Жанчыне. Самай звычайнай, такіх трынаццаць на тузін. Што, думаю, за прычына?

Гляджу, параўноўваю, спрабую разважаць лагічна, забываючыся на тое, што жанчына — істота алагічная. Нарэшце дайшло: у прадмета нянавісці багатае скуранoе паліто з мехавой апушкай — рэч, безумоўна, прыгожая і дарагая. А ў дзяўчынкі проста куртачка. І ўсё. Жанчыне, як гаворыцца, гэтага дастаткова.

Я думаю, тут адна з галоўных прычын усіх рэвалюцый і бунтаў. У цябе выезд з шасцерыком коней і пазалочанай карэтай, а ў мяне — дзве нагі. У цябе прыгожы, адукаваны душка-муж, а мой — лайдак і п'яніца. Я таксама хачу! Дай! Альбо адбяру!

Я не згодзен з класікамі марксізму-ленінізму: рухаючай сілай рэвалюцыі з'яўляецца не народ ці якая-небудзь сацыяльная група, а — зайздрасць. Так бы мовіць, першапрычына. А класікі пра народ думалі залішне добра.

А вынік заўсёды бывае аднолькавы: хто быў ні з чым, той ні з чым і застаўся. «З чым» заўсёды будуць іншыя. Народу звычайна пакідаюць прывычную і вечную мару аб царстве справядлівасці...

❑

А калі б нехта, уявім сабе такую сітуацыю, даў бы тэлебачанню мільён долараў за рэкламу свайго, прашу прабачэння, голага азадка? Згадзіліся б? Наўрад ці.

Згадзіліся б за сто мільёнаў. Гэта і ёсць мяжа маральнасці? Ва ўсякім разе, палітычная рэклама якраз гэтым і займаецца. Глядзіш на чыйсьці, з дазволу сказаць, твар і... лепш бы любавацца на голы зад. Эстэтычная асалода будзе на парадак вышэй.

❑

Старая жанчына (гадоў 70) пытае маладую, трыццацігадовую: «Іра, вось ты адукаваная. Ты мне скажы: як па-навуковаму называецца, ну, гэта, як яго, ну, мужчынскі .....» — «Палавы член, цётка Надзея?» — «Ды не! Гэта я ведаю, дзякуй Богу. Неяк па-іншаму. Фікус, ці што?» — «Фалас, цётачка! — заліваецца-рагоча маладая. — Ды навошта вам?!» — «Ды ўнук казаў, а я забылася».

Жыццё поўнае загадак. Я даўно гэта падазраю...

❑

Вагон электрычкі. Уваходзіць хлопец: «Паважаныя пасажыры! Вашай увазе прапануецца свежы нумар газеты... Апошняя інфармацыя, крымінальныя паведамленні, праграма тэлебачання на тыдзень...» Раптам абураны голас: «Нічога ў тваёй газеце няма! Ранкам купіў — анічога цікавага! Чаго ты тут ходзіш?»

У голасе пажылога насатага мужыка чуецца дзіцячая крыўда. Пасажыры пачынаюць усміхацца. З мужыком едзе дачка. Яна шыпіць, потым пераходзіць на крык: «Што табе трэба?! Чалавек грошы зарабляе! Чаго ты лезеш? Сядзі спакойна! Ён табе што, сам гэту газету пісаў?»

А мужык усё не можа супакоіцца: «Брэшуць-брэшуць, а чаго брэшуць? Ці я дурны, нічога не разумею? Газету яму купляй! А я не куплю! Вось табе на, выкусі!»

На першы погляд, проста смешна. Але Казьма Прутко вучыў: «Зри в корень!» У чалавека з'явілася магчымасць выбару, але яму лягчэй мець гатовую ісціну: права выбару яму не патрэбна.

❑

Жывая карцінка да 8 сакавіка. Іду па скверы, што насупраць Кастрычніцкай плошчы. Рабочыя выкопваюць вялізны пень нядаўна зрэзанага дрэва. Вакол глыбокай ямы стаяць і кураць мужыкі, я налічыў семярых. У самой яме шчыруюць з рыдлёўкай і ломам дзве жанчыны. Позы мужыкоў расслаблена-лянівыя, яны клапатліва раяць, як лепш капаць...

Не так даўно адна маскоўская газета распытала замежных бізнесменаў наконт дзелавых якасцяў рускіх жанчын. Прадстаўнік італьянскай фірмы любіў расказваць у кампаніі, што скончыў каледж і мае дыплом (для іх кола гэта рэдкасць). Калі яму паведамілі, што руская прыбіральшчыца, на якую ён і ўвагі не звяртаў, мае дзве вышэйшыя адукацыі і вучоную ступень, італьянец моцна пачырванеў і доўга адмаўляўся верыць...

Калі Расія, дый Беларусь, яшчэ існуюць і на штосьці спадзяюцца, то заслуга ў гэтым жанчын большая, чым мужчын.

❑

Як ва ўсякім узросце ёсць свая прывабнасць, так ёсць прывабнасць у кожнай жанчыны. Проста патрэбны мужчына, які б гэту прывабнасць разгледзеў. Задача, такім чынам, нескладаная. Праўда, над яе вырашэннем моцная палавіна чалавецтва б'ецца з пераменным поспехам не першае тысячагоддзе. Застаецца спадзявацца, што так будзе і далей. Бо тут уся соль і ўся асалода, бо самая важная частка жыцця чалавека праходзіць менавіта ў гэтай галіне...

Так ці прыкладна так я думаў, назіраючы на прыпынку за адной, сярэдняга ўзросту, парай. Прадметам разважанняў было: што ўсё ж такі гэта такое — каханне? Бо, мне здавалася, такую жанчыну палюбіць нельга нават пад уздзеяннем наркотыкаў. Яна была не тое што непрыгожай, а агіднай, з нагамі-стаўбамі, з шырынёю пасярэдзіне не менш метра, вузкімі плячыма, з тварам, высечаным хутка і груба, абы хутчэй.

А муж, што цікава, глядзеў на яе з непрыхаванай прыязнасцю. Што там тайна паходжання жыцця на зямлі... Тут вось з імі паспрабуй разбярыся — мазгі расплавяцца.

А можа і не трэба разбірацца? Тут, я думаю, штосьці такое, што знаходзіцца па-за разуменнем, па-за законамі логікі. Гэта, верагодна, справа толькі дваіх, а трэці, як заўсёды, лішні. Іх каханне — гэта толькі іх справа. І на гэтым трэба ставіць кропку.

❑

Калі-нікалі прыходзіцца ездзіць 45-м маршрутам тралейбуса. Тралейбус як тралейбус. Але не зусім. Прыпынкі вадзіцель аб'яўляе на чыстай, вельмі прыгожай беларускай мове. Першы раз пачуў — ажно пачаў азірацца, настолькі нечакана. Звычайна вадзіцель маўчыць, бы пень, альбо раўне нешта на тарабарскай мове. І, канешне, на мове ўсходняга саюзніка ці, часцей, на нашым «новаязе», «трасянцы», такой ужо дзікунскай, што скулы зводзіць...

Жанчыну-вадзіцеля завуць Вера Вікенцьеўна Зянькевіч. Яна працуе ў тралейбусным дэпо № 3 каля трыццаці гадоў. Так мне паведаміла дыспетчар дэпо. Я прасіў яе падзякаваць, а дыспетчар паабяцала. І параіла пазваніць начальніку дэпо Васілю Міхайлавічу. На жаль, яго на месцы не было. Так што, паважаны Васіль Міхайлавіч, можаце лічыць гэта афіцыйнай падзякай вашаму работніку і запісаць яе ў працоўную кніжку. Падзяку, зразумела.

Лагічна, я падумаў, было б звярнуцца таксама ў Таварыства беларускай мовы. Гэта арганізацыя, канешне, паважаная і шмат працуе па прапагандзе беларускай мовы. Але Вера Вікенцьеўна робіць гэта па сваёй волі і бясплатна. Зыходзячы, як цяпер прынята гаварыць, са свайго менталітэту.

І я, шчыра кажучы, не ведаю, што лепш: яшчэ адзін палымяны заклік любіць сваю мову, ці проста на ёй прыгожа і кожны дзень размаўляць...

Сяргей ШАЎЦОЎ.
Фота Андрэя ШАЎЦОВА.

ВЕСНАВЫ НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

САКАВІК

У гэтым календары першая лічба азначае дату па новаму стылю, а другая — па старому (юліянскаму летазлічэнню, якім карыстаецца праваслаўная царква): 2/17 — 2 сакавіка па н. ст., 17 лютага па с. ст.; 14/1 — 14 сакавіка па н. ст., 1 сакавіка па с. ст. (29 лютага па с. ст. у высакосны год).

Назвы святаў і прысвяткаў, якія бытавалі ці бытуюць сярод праваслаўных беларусаў, выдзелены **паўтлустым шрыфтам**, а сярод католікаў-беларусаў — *курсівам*. Зорачкай (*) пазначаны святы і прысвяткі, якія пададзены адвольна, прыблізна, што залежаць ад месца Пасхі ў праваслаўным і каталіцкім «рухомых календарах». У дужках прыведзены назовы варыянтаў святаў у розных рэгіёнах.

25/12. Рыгор. «На Рыгора зіма ідзе ў мора». У народнай песні спяваецца:

А святы Рыгор спусціў ваду з гор,
Ваду ў зямлю, а з зямлі траву.

Народны каляндар вылучыў у царкоўным два імені Святога Рыгора Дваяслова, папы рымскага (604 г.) і прападобнага Феафана споведніка, Сігрыянскага (818 г.).

Дабравешчанне (Звеставанне) — веснавое свята прылёту птушак. Аб характары яго сведчаць прымаўкі: «На Дабравешчанне Бог багаслаўляе ўсе расліны»; «На Дабравешчанне і птушка гнязда не кладзе»; «Дабравешчанне як захоча, дык і бусел заклякоча». «На Дабравешчанне звон, а ў морквы дух вон» (траціць сок); «У каго хлеба шмат, Дабравешчанню рад»: «На Дабравешчанне цёпла — ураджай на арэхі». «Калі пчала выйдзе з вулля яшчэ да Дабравешчання — лета будзе благое, беднае».

Праводзілі «гуканне вясны».

26/13. Міжблагавешчыны (да 7 красавіка) — забарона на «запасванне» кароў. У Мінскай губерні была такая завядзёнка: у перыяд паміж каталіцкім і праваслаўным Благавешчаннем, калі селянін не выгнаў першы раз кароў да 13 сакавіка, то не выгане і ў Міжблагавешчыны. «Запасванне» жывёлы ў гэтую пару, на думку сялян, наклікае на статак ваўкоў, якія прыносяць вялікую шкоду. Каб пазбегнуць няшчасця, беларус стараецца не даваць у доўг рэчы, асабліва берда.

30/17. Аляксей Цёплы (Аляксей Весняны, Аляксей, Алексій, Ляксей, Алісійскі). Лічыцца цёплым веснавым днём, з ім звязана нямала народных прымет. «На Ляксея вол павінен з лужы напіцца». Чакалі прылёту жураўля ці бусла. Бусько кажа: «На Лексія хоць заб'юся, а з'яўлюся» (Столінскі раён). Дзень рыбалова. «На Аляксея лёд такі слабкі, што яго і рыба хвастом разаб'е» (Рэчыцкі павет). Плялі сеткі. «Аляксей сеці садзіць, лодкі смаліць, рыбу коліць». Аглядалі («тварылі») вуллі. На Палессі вядома прымаўка: «На Цёплага Аляксея рыба ідзе на нераст, карова на верас, а бортнік на хвою». Калі былі цяжкасці з сенам, то палешукі не чакалі Юр'я, не звярталі ўвагі на Міжблагавешчыны, а выганялі «тавар на чарнагалоў» — першую зеляніну ў балоце, або «на верас». Тут мелася на ўвазе любая мінулагодняя раслiннасць, якую мусілі перабіраць згаладалыя пасля цяжкай зімы каровы.

Апошні снег.

Фота Уладзіміра ФЯДОТАВА.

У некаторых раёнах пачыналі сеяць лён, авёс. «Аляксей сохі чэшыць, хамуты строе». Не ткалі, перад сном дзяўчаты гадалі пра будучае замужжа. «СВяты Олэксію, я на тобі лён сію, Дай, Божэ, знаты, з кім буду ў пары стаяты» (Пінскі раён).

Алесь ЛОЗКА.

36,6°

ДЛЯ ТАГО, ХТО СПІЦЬ НЕ АДЗІН

Сродак ад храпу

Медыцынская статыстыка паказвае, што мужчыны храпуць часцей за жанчын. Прычым з узростам гэтая з'ява прагрэсіруе. Амерыканскія медыкі ўстанавілі: ад шасці да сямі мільёнаў амерыканцаў старэй за 65 гадоў храпуць, прычым 60 працэнтаў з іх мужчыны. Дзеці храпуць рэдка, за выключэннем тых, у каго павялічаны міндаліны ці адэноіды.

Нягледзячы на тое, што храп рэдка прыводзіць да лятальнага зыходу, у некаторых выпадках ён звязаны з парушэннем дыхання ў час сну, а гэта можа мець небяспечныя наступствы. Тым не менш, трэба мець на ўвазе, што ў людзей, якія храпуць, у два разы часцей назіраецца павышаны крывяны ціск.

Дык як усё ж пазбавіцца ад храпу?

Калі храп узмацняецца пры спанні на спіне (гэта здараецца даволі часта), змяніце становішча! Паспрабуйце спаць на баку. Прапануем даволі арыгінальны спосаб — прышыйце тэнісны мячык да спіны сваёй піжамы — вы не зможаце заснуць у любімай позе і мімволі павернецеся на бок.

Можаце выкарыстаць некалькі падушак. Прыўзняўшы галаву вышэй, вы зможаце вызваліць насавыя дыхальныя шляхі.

Карыстайцеся ўвільгатняльнікам. Сухое паветра раздражняе слізістую абалонку носа і іншы раз выклікае яго апуханне.

Імкніцеся не піць алкагольных напіткаў і не курыць. Ужыванне алкаголю зніжае мышачны тонус у горле, што выклікае вібрацыю і прыводзіць да храпу. Нікацін сушыць насавыя праходы і можа прывесці да іх апухання.

Магчыма і хірургічнае ўмяшанне, калі ў вас фізічны недахоп, які паддаецца выпраўленню, напрыклад, скрыўленая перагародка. Акрамя таго, магчымы падцягванне тканак, выдаленне міндалін ці адэноідаў, а таксама лішняй тлушчавай тканкі.

У рэшце рэшт, пастарайцеся заручыцца падтрымкай вашых блізкіх. Яны могуць класціся спаць раней, каб ваш храп не перашкаджаў засынанню. Добра, калі ў вас ёсць магчымасць спаць у розных пакоях. Затычкі ў вушах — яшчэ адно простае і даволі эфектыўнае вырашэнне праблемы.

Дарагі сыночак ***Юрый Пятровіч ПЯТРОВІЧ*** *(г. Мінск), віншуем цябе з 20-годдзем з дня нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, шчасця, поспехаў у студэнцкіх справах.*

Мама і тата *з г. Валожына.*

Баланс на 1 января 1998 года ОАО «Світанак» г. Жодино

(млн. руб.)

АКТИВ		ПАССИВ	
Наименование статей	Сумма	Наименование статей	Сумма
I. Долгосрочные активы	569363	I. Источники собств. ср-в	
в т. ч. основные средства	569307	в т. ч. уставный фонд	7905
долгосрочн. финанс. влож.	56	резервный фонд	26295
II. Нематериальные активы	211	фонды спец. назнач.	60570
III. Текущие активы	95671	(справочно) прибыль	67291
1. Запасы и затраты	75233		
2. Денежные ср-ва и расчеты	6087	II. Расчеты с кредиторами	25186
3. Расчеты с дебиторами	14319	Прочие пассивы	160
4. Прочие оборотные активы	32		
Всего активов	**665245**	**Всего пассивов:**	**665245**

Отчет о прибылях и убытках

I. ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ	
Выручка от реализации продукции	594351
Налоги, уплаченные из выручки	29049
Затраты на производство и реализацию продукции	497878
Прибыль от реализации продукции	67424
Прибыль от прочей реализации	230
Доходы от внереализационных операций	1682
Расходы по внереализационным операциям	2045
Балансовая прибыль	**67291**

II. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИБЫЛИ	
Платежи в бюджет из прибыли	12140
Направлено в:	
Резервный фонд	2579
Фонд накопления	30950
Фонд потребления	18054
Другие цели	3568
Итого	**67291**

Аудиторским предприятием «Инвестаудит» проведена аудиторская проверка финансово-хозяйственной деятельности за 1997 год. На основании проверки дано заключение, что бухгалтерский баланс по состоянию на 1 января 1998 года достоверно отражает состояние активов и пассивов ОАО «Світанак».

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Магілёве — 31-13-75, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zwyazda.belpak.minsk.by. http://www.zvyazda-daily.minsk.by.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 84 902. Індэкс 63850.
Зак. № 1616.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12